"Masonluk Nedir ve Nasıldır" Adlı Kitap Üzerinde Analitik İnceleme ve Eleştiriler - 14

Masonluğa Karşıtlıklar (Genel)

Bu kitabın ***"Masonluk Nedir?"*** başlıklı ilk bölümünde olduğu gibi bu bölüme de kimi masonların olası itirazıyla başlayalım:

«Böyle bir konuya ne gerek var?... Masonluğa karşıt olanlar istediğini desin, istediğini yapsın. Biz işimize bakalım, yolumuza devam edelim.»

Tamam, elbette masonlar işlerine bakacak, yollarına devam edecektir. Ancak onlara karşı olanlar tarihte olduğu gibi günümüzde de boş durmuyor. Her ne kadar dediklerinin çoğu yalan yanlış ve saçma sapan, yaptıklarının çoğu ipe sapa gelir türden değilse de toplumları oluşturan halkın çoğunluğunun bilgisiz olduğu ortamlarda bu girişimler onları etkiliyor, masonların işini zorlaştırıyor; yollarının üzerine birtakım engeller koyuyor.

Dahası, kimi masonlar da tam ve iyi bilgi sahibi olmadığından, bu karşıt söylem ya da eylemlerden etkilenip, Masonluğa kuşku ile bakar olabiliyor; kimileri de korkuya kapılıyor.

Üstelik bu karşıtlıklardan bazısı sadece kurumsal boyutta Masonluğa yüklenmekle kalmıyor; bireysel boyutta masonları da hedef alıyor.

Kaldı ki, karşıtlıkların birçoğu Masonluğa doğrudan değil dolaylı saldırı niteliği taşıyor. Özellikle Masonluğun amaçlarına, temel ve töresel ilkelerine aykırı girişimlerde, adı geçmese de bunlar da Masonluğa karşıtlık sayılmaz mı?

Masonlar, bu kurumu her yönüyle sadece bilmekle yetinmemeli. Gerektiğinde amaç ve ilkelerini, bunların doğrultusundaki kurumlarını savunmayı, karşıt iddiaları çürütmeyi de bilmeli…

Bu nedenle de bu bölümde sadece Masonluğa karşıt girişimlerden örnekler vermekle kalmayacağız. Gerçi her mason bu gibi söylem ve girişimler üzerine nasıl bir savunmada bulunacağını bilir ama belki bu kitapta getirilecek öneriler de bu bağlamda onlara yararlı olur.

Masonluğa karşıtlığı **"antimasonik"** sıfatını kullanarak da adlandırılmaktadır. Nitekim bu kitapta kimi zaman "Masonluğa karşıt" kimi zaman da daha kısa olan "antimasonik" sıfatı kullanılıyor. İkisi de aynı şey…

Okurun şaşırmaması ve yanlış anlamaması için bu terim kullanımı açıklaması önemli ve gerekliydi.

■ ■ ■

Masonluğa karşıtlığın iki türü olduğunu söyleyebiliriz.

Bunlardan biri Masonluğa karşı etkin (aktif) girişimdir; bunda bir eylem vardır.

Diğeri edilgin (pasif) bir durumdur; bu ise Masonluğun beğenilmemesi, hoş karşılanmaması, ön yargılı olarak masonlara karşı ters bir tutum takınılması biçimindedir.

Edilgin karşıtlık kendi kendine oluşmaz. Temelinde etkin (aktif) bir karşıtlığın yansıması vardır. Bu ancak bir aile ya da çevrede sınırlı bir etkinliğe geçer. Şöyle ki, bir aile büyüğü ya da toplumdaki çevresinin üzerinde etkili olan bir kişi, Masonluğa karşıt görüş ve eğilimlerini kendisi gibi yakınındakilerin de yansıtıp onların da benimsemelerini sağlar.

■ ■ ■

Masonluğun bilgisizliğe (cehalete) ve bağnazlığa (taassuba) karşı olduğu göz önünde tutularak, bilgisiz ya da bağnaz bir kişinin mutlaka Masonluğa karşıt olacağını söylemek doğru olmaz. Karşıtsa, o da ya etkin tarzda bir antimasonik girişimden ya da güven duyduğu bir başkasının kanılarından etkilenmiştir.

Dolayısıyla etkin girişimler Masonluğa karşıtlığın asıl önemli olanıdır. Uzunca bir süre çalışıp, toplumu etkileyebilecek yol ve yöntemleri belirleyerek bundan sonra Masonluğu kötülemeyi, yıpratmayı, insanların gözünde küçük düşürmeyi, masonlara karşı eylemsel girişimlerde bulunulmasını hatta olanak bulunursa bireysel ya da kurumsal gücü olanları da etkileyip bu kurumun tümüyle ortadan kaldırılmasını bile sağlamayı amaçlar.

Nitekim bu bölümdeki konumuz bu tür karşıtlıkları gözden geçirmek olacaktır.

Tamam, peki ama o hâlde bu kadar uzun boylu lâflara ne gerek vardı?

Ancak bu durum edilgin karşıtlığın önemsiz olduğu anlamına gelmez. Hatta belki etkin olandan daha önemlidir çünkü etkin girişimlere karşı masonların bireysel olarak yapabileceği bir şey yoktur. Her ne yapılacaksa bunu kurumların yani obediyansların ve diğer mason kuruluşlarının ele alması gerekir.

Masonlar ise, herhangi bir zaman diliminde ve herhangi bir ortamda edilgin karşıtlıklarla ilgilenmek durumundadır.

Şimdi *«Bir mason bireysel olarak bu konuda ne yapabilir ki?»* diye sorabilirsiniz.

Çok şey… Masonluğa ve masonlara şu ya da bu nedenle karşıt olanların düştüğü yanılgı ve yanlışları gidermeye, onları doğru bilgilerle donatmaya çalışmak…

«Bunu demesi kolay… Yapması?… Üstelik bu ilgili masonun kendisini bir mason olarak afişe etmesini gerektirmez mi?» diye de sorabilirsiniz.

Haklısınız… Kolay iş değil.

Üstelik bunun için Masonluk hakkında bilgilenmiş olmak yetmez; başkalarının yanlışını nasıl düzelteceğini, onu nasıl ikna edeceğini bilmeyi de gerektirir. Kendini afişe etmeyi ise zorunlu kılmaz. Hatta kim bilir, belki de yansız bir tutumla konuya yaklaşım çok daha etkili olur. Yeter ki, anlatmayı başarmaktan çok anlaşılmasını sağlamak becerisini göstersin.

Spekülatif Masonluğa Karşı Çıkma

Operatif Masonluğa karşıtlık diye bir şey yoktur.

Niçin olsun ki?.. Operatif Masonluk dediğimiz, 18. yüzyıl öncesinin (belkibirazda sonrasının) bina yapımı mesleği ve zanaatıdır. Bu niçin beğenilmesin, buna niçin karşı çıkılsın ki?

Ancak 17. yüzyıl ortalarında Kıta Avrupası'ndaki bir olgu var: Mimarlık ve inşaat mesleğinin yüksekokullarda öğretilmesine başlanması, operatif masonların geleneksel Gotik Mimarî Stili'nin terk edilerek bunun yerine "Neoromanesk" denilen daha basit denilebilecek bir stilin getirilmesi… Bir diğer deyişle alaylıların yerini mekteplilerin almaya başlaması. Böylece Operatif Masonluğun çöküntüye uğraması ve tarihte yüzyıllarca sürmüş varlığının sona ermeye doğru yönelmesi…

Tarihin bu doğal akışının, gelişimin bir sonucu olan bu durum karşıtlık sayılmaz. Buna girişenler Operatif Masonluğu kötülememiş hatta küçümsememişlerdir ki…

Ancak operatif masonların Spekülatif Masonluğa karşı çıkışı söz konusudur. Bu da sadece İngiltere'de görülmüştür; Spekülatif Masonluk ilk kez İngiltere'de ortaya çıkmış olduğu için…

Bunun gerekçesini şöyle özetleyebiliriz:

Denir ki, 18. yüzyıl öncesinde yapıcılık mesleği ve zanaatıyla doğrudan ilgileri olmadığı halde localara alınan "kabul edilmiş masonlar" kendilerine yapılmış bu iyiliğe karşılık, kurumda birtakım değişiklikler yapmaya yönelmişti. (Gerçi bu kitabın 8. bölümünün başında Spekülatif Masonluğun oluşumunu anlatırken bunun ardında birtakım başka tasarımlar bulunduğunu belirtmiştik ama o tarihlerde bunlar çok gizli tutuluyor, bilinmediği için de sanki kabul edilmiş masonlar bu kurumun içinde bir değişiklik yaratıyormuş, içlerinden kimileri hiçbir hak ve yetkileri olmadığı halde localaların yönetimini ele geçirmeye çalışıyormuş gibi bir izlenim edinilmişti.)

Yapıcılık mesleği ve zanaatını yürütenlerin aslında bu kişilerle alıp veremeyeceği yoktu ama güçlerini ve geleneklerini de korumak istiyorlardı. Onlara göre, 1717 yılında Londra Büyük Locası'nın kurulması, kabul edilmiş masonların ne yapmak istediğini açıkça ortaya koymuştu. Dolayısıyla geleneksel yapılarını sürdüren localar, bu yeni oluşuma girişenleri, mesleği yozlaştırmak, yüzyılların onurlu kardeşlik kurumunun adını çalmak, saygınlığına gölge düşürmekle suçladı. Gerçi berikilerin geleneksel yapıcılık mesleğini yıkmak, yok etmek gibi bir niyeti yoktu ama onlara öyle geliyordu.

Ancak bu sadece bir kaygı ya da boş tasa değildi. Daha sonra İngiltere Büyük Locası adını alan Londra Büyük Locası, operatif mason localarını kızdırmıştı.

Londra Büyük Locası'nı kuranlar, perde arkasında tutulmuş gizli niyeti ortaya koyamazdı. Aslında bu niyeti localara alınmış masonların çoğu bilmiyordu. Londra Büyük Locası, kuruluşu sırasında belirtilmiş göstermelik amacına uygun bir tutum takınmalıydı. Bu ise, daha çok locayı bir araya getirerek standart localardan daha BÜYÜK bir loca olmaktı. Bu loca ülkenin başkentinin locasıydı. Ülkenin yönetim tarzı monarşiydi; kral ne derse o yapılırdı.

Dolayısıyla Londra Büyük Locası tüm ülke çapında mesleği ve zanaatı yönetme yetkisine sahipti. Öyle deniyordu. Hele bir de Londra ile yetinmeyip "İngiltere Büyük Locası" adını alınca, iş çığrından çıktı; kıyamet koptu.

Bu işe geleneksel operatif mason localarının açısından bakacak olursak hiç de haksız olduklarını söyleyemeyiz. Var mı öyle "eski köye yeni âdet"?

Ne var ki, 8. bölümde değinmiş olduğumuz üzere bu bağlamda devlet nezdindeki girişimleri hiçbir sonuç vermedi. Bunda, İngiltere Büyük Locası'nın çok daha güçlü oluşunun yanı sıra geleneksel yapıcılık mesleği ve zanaatının bir yandan artık iyice zayıflamış olmasının diğer yandan da locaların dağınık olup, ortak bir örgüt kuramamış olmalarının etkisi vardı.

Şu işe bakın!.. Yüzyıllarca krallar ve diğer egemen güçler mason localarının bir araya gelerek örgütlenmelerine göz açtırmamıştı; şimdi burada, İngiltere'de, kralve devlet aslında geleneksel bir mason locası sayılmayan, üyelerinin çoğunun mesleği ve zanaatı bilmeyen kişilerden oluşan bir örgütü destekliyordu. Bu işin sonu kötüydü. Masonluk elden gidiyordu.

Operatif mason locaları çareyi bu durumu Anglikan Kilisesi'ne bir yakınma ileterek, bu gidişe el koymalarını rica etmekte buldu.

Peki ama İngiltere Büyük Locası nasıl suçlanacaktı? Görünüşte yapıcılık mesleğive zanaatını çökertme gibi bir girişimi yoktu. Tersine, ülke çapında bu işi daha düzenli bir yönetim ve denetim altına almaya yöneliyorlardı. Bu ise aslında öteden beri kendi başına buyruk olan locaları biraz hizaya getirmek demekti. Zararsızdı; yararlı olabilirdi.

Ancak bir başka etken vardı. İngiltere Büyük Locası'nın "temel yasa" diye ortaya koyduğu ilkelerde "Tanrı ve Din Üzerine" başlığını taşıyan birinci yükümlülüğün içeriği… İşte bu başka her kurumdan önce Kilise'yi ilgilendirirdi.

Anglikan Kilisesi bu bakımdan artık "spekülatif" diyebileceğimiz Masonluğa karşı çıktı. Ancak şöyle: Şayet uygun bir değişiklik yapılır, bu yükümlülük dine gerçekten uygun (!) biçimde yeniden düzenlenirse, sorun kalmazdı. Dolayısıyla bunun için Büyük Loca'ya baskı yapıldı. Büyük Loca da "Tamam, öncekiler iyi düşünememiş, yanlış yapmışlar. Düzeltilir." diyerek bu darbeyi savuşturdu. Her ne kadar hemen olamadıysa da sonunda bu kitabın 11. bölümünde belirtmiş olduğumuz üzere gerekli görülen değişiklik yapıldı.

Güzel anlatım… Diyecek bir şey görünmüyor.

Antimasonik Girişimlerde Genel Yöntem

Masonluğa karşıt girişimlerde bulunacak olanlar, gerekçeleri her ne olursa olsun öncelikle basın ve yayın organlarını kullanmaya çalışır. Geçmişte afişler ve posta pulları da kullanılmıştır. Gazete ve televizyonlarda yapılan yayınlar genellikle o an için çok etkilidir ama bir süre sonra unutulur gider. Öyle ki, bunları edilgin olarak Masonluğa karşıt olanlardan çok masonlar anımsar. Onlar da Masonluğa karşıt anlatımlara kendi yayınlarında yer verir, kalıcı olmalarına yardım ederler.

Yazarın burada yaptığı gibi!..

Böyle dedik diye bunlardan söz etmeyelim mi?

Hayır, söz edeceğiz. Çünkü kurumlarımız gelip geçici olanlara o tarihte karşılık vermiş olsa bile onlar da unutulmuştur. Dönemin koşulları uyarınca artık geçerliği kalmamış olsa bile basılı yayında kalıcılığı sağlanmış olan etkin karşıtlıkların yanıtlarının da kalıcı olması gerekir. Kuşkusuz elinizdeki bu kitap bu bakımdan hiç de yeterli değildir. Fakat bunların çoğunun ister edilgin ister etkin olarakortaya konulmasının hiçbir sakıncası yok.

Şimdi bu mazeret mi oldu?

Zaten onun için toplumda kalıcı bir antimasonik eğilim yaratmayı öngörenler, kitap yayımlamayı yeğlemiştir. Günümüzde bu bağlamda internetten de büyük ölçüde yararlanılmaktadır. Öyle ki, internette Masonluk üzerine herhangi bir başlık yazarak araştırmada bulunursanız, karşınıza gerçekten de masonik olanlardan çok daha fazla sayıda antimasonik nitelikli site çıktığını görürsünüz.

Masonluğun pek yaygın olduğu ülkelerde bile geniş çapta antimasonik yayın yapılmıştır; hem basılı olarak hem internet ortamında.

Bu gibi yayınların basılı olanları, daha Spekülatif Masonluğun filizlendiği dönemde İngiltere'de başlamıştır. Bilinen ilk antimasonik yayın Samuel Prichard'ın 1730 yılında yazmış olduğu ***"Masonry Dissected"*** *(İncelenmiş Masonluk)* adlı kitaptır ama bunun kapsamında saldırı ya da suçlamalardan çok Masonluğun o tarihlerde henüz bilinmeyen, masonların elinde bile yazılı metinleri bulunmayan ritüelik ayrıntılar verilerek bunlara doğru ya da yanlış yorumlar eklenmiş, böylece bir tür açığa vurma (ifşaat) yapılmıştır.

İşin ilginç yanı, masonların, o anlatılanlar kapsamındaki birtakım yorumları gerçek sanarak, daha sonra kendi açıklamalarında onları kullanmış olmalarıdır.

Yazar kitabında herhalde kendince bir nedenle belirtmemiş ama işte o yanlış yorumların günümüzde bile masonlarca kullanıldığı izleniyor.

■ ■ ■

Günümüzde internette hemen tüm mason ritlerinin ritüelleri neredeyse baştan sona bulunabiliyor. Bunların da Masonluğa karşıt sitelerde kendi doğrultularında yorumları yapılıyor ama günümüzün özellikleri başka, üç yüzyıl kadar öncenin anlayışı başka… O tarihlerde ritüellerin ortaya serilmesi, masonlar açısındanelbette kesinlikle antimasonik bir nitelik taşıyordu. Dayanılır gibi değil…

«Bunun üzerine İngiltere Büyük Locası ne yapmış?» diye sorar mısınız?

Sorarsanız, bunun yanıtı: Hiçbir şey!.. Türkçede bir atasözü vardır ***"İt ürür, kervan yürür."*** diye. İşte yapılmış olan o.

■ ■ ■

Bir diğer yöntem Masonluğu toplumun çoğunluğunun pek duyarlı olduğu bir yönden suçlayarak, halkı masonlara karşı eylemsel girişimde bulunmak üzere kışkırtmaktır. Bu amaçla da en çok "din ve inanç" kullanılmıştır.

Halkın bir sürüden farksız görüldüğü, devletin totaliter ya da dine dayalı bir rejimle yönetildiği yani teokratik ülke ve toplumlarda ise Masonluğa karşıt girişimler için halkın desteğine gerek yoktur. Masonluğun yasaklanması yeter.

Genel olarak dünyadaki Masonluk ile ilgilenmeyip, sadece kendi ülkelerindeki mason örgütlerinin ortadan kalkmasını isteyenlerin yöntemi ise devletin desteğini elde etmektir. Mason örgütlerinin kapatılması için, demokratik rejimle yönetilen ülkelerde yasa ya da yargı kararı çıkarılmasına, totaliter ülkelerde ise egemen gücün buyruk yayımlamasına çalışırlar.

Bu tür karşıt girişimler çoğu kez "örtülü" bir biçimde yürütülmüştür. Sadece Masonluğun hedef alınmadığı, zararlı görülen daha birçok kurum arasında onların da yer aldığı izlenimi verilmiştir.

Mason örgütlerini bir an önce ortadan kaldırmak için zorbalığa başvurulduğu da görülmüştür. Birçok yerde locaların toplandığı lokale baskın düzenlenmiş, ele geçen her şey kırılıp dökülmüş ya da yakılmış, masonlar tartaklanmış hatta linç edilmelerine kalkışılmıştır. Nitekim katledilen masonlar da olmuştur.

■ ■ ■

Bir diğer yöntem, açıkça kaba güç kullanmak yerine bir "yıldırma politikası" uygulamaktır. Bu ise mason derneklerini rahatsız etmek, karşılarına yasal gibi gösterilen engeller çıkarmak, masonları korkutmak gibi eylemlerden oluşur.

Masonluğu hemen değil de uzun vadede fakat güvenceli bir biçimde yıpratarak ortadan kaldırmak isteyenler ise doğrudan mason derneklerini değil bireysel bakımdan ve tek tek masonları hedef alır. Onları kamuoyunda "kötü ve zararlı kişiler" olarak göstermek için ellerinden geleni yaparlar. Ardından, mason olduğu bilinen kişilerin adlarını açıklamaya girişirler. Mason derneklerinin önde gelen yöneticilerine değil, kamuoyunda tanınmış ya da ünlü kişilerin adları ortaya serilir. Bunun nedeni, bir yandan Masonluğun kötü bir şey olduğu da belirtilmekte olduğundan, toplumu oluşturan insanların kimi tanıdıklarının mason olduğunu öğrenip, öteden beri onlara karşı besledikleri saygı, sevgi ve güveni yitirmelerini sağlamaktır.

Böyle girişimlerin aslında tutarsız, saçma sapan olduğunu da belirtmeli…

Bu tür planlı bir eylemde bulunanlar, halk kitlelerinin duygusal ya da inançsal eğilimlerini kendi emelleri doğrultusunda yönlendirerek kullanır. Bunun etkisiyle birçok değerli kişi Masonluğu kendi güvencesi ya da geleceği için güvensiz bularak terk eder. Birçokları da Masonluğa bir karşıtlığı olmasa bile gerek localardan gerekse masonlardan olabildiğince uzak durur.

Masonluğun dine, toplumun törelerine ve ulusal bütünlüğe aykırı olduğunu ya da başka nedenlerle karşıt olunan bir şey ile özdeşliğini ileri sürerek insanları buna inandırmak da Masonluğa karşıt kanıların yerleşmesini sağlamada en etkili yöntemlerden biri olmuştur. Bu bağlamda toplumun sosyal yapısı uyarınca en etkili yöntem hangisi ise o kullanılır.

Bunun örnekleri verilecek olursa ilginç durumlar ortaya çıkacak.

KARŞITLIĞIN NEDENLERİ

Bizim bakış açımızdan Masonluğa karşıtlık yanlış ya da haksız… Fakat onların da kendilerine göre geçerli olan gerekçeleri var. Nitekim bu kitabın ilk bölümünde Masonluğa ilişkin yanlış kanıların nedenlerine özetle değinmiştik. Masonluğa karşıtlığın çoğu gerekçesi de onlarla bağlantılı. Bunlardan bazıları birbirleriyle ilgili, bazılarının ise diğerleriyle ilgisi yok. Ancak sonuç aynı: *"Masonluk kötüdür."*

Dinsel Kaynaklı Gerekçeler

Masonlar birtakım dinsel dogmalarla uyuşamıyor.

Bundan ötürü dine ve dinsel inançlara karşı oldukları sanılıyor.

Oysa dinlere ve inançlara hiç de karşı değiller. Hatta bazı kuruluşlar bu konuda yansız bir tutum takınırken, çoğu üyelerinin sağlam birer inanç sahibi olmalarını zorunlu görüyor. Kendi dinleri uyarınca "dindar" olmalarını öngörenler bile var.

Dolayısıyla masonlar için "dinsiz, "inançsız", "tanrıtanımaz" ya da "ateist" diyerek suçlamalarda bulunmak hem yanlış hem pek yakışıksız iddialar.

Gerçi bazı mason kurumları üyelerinin dinleri ve inançlarıyla ilgilenmez; bir diğer deyişle hiçbir ayırım gözetmeksizin dinsel inancı olanları da hiçbir inancı olmayanları Masonluğa kabul eder ama bu genelde böyle değildir.

Şu halde dinsellik bir gerekçe olacaksa, yapılması gereken, mason kuruluşlarının tek tek ve ayrı ayrı nasıl bir tutumu olduğunu belirlemek, suçlamalarını sadece beğenilmeyen kurumlara yöneltmek olsa gerektir.

Ancak Masonluğa bu gerekçeyle karşıt olanlar böyle bir zahmete katlanmıyor. Şayet bu bağlamda bir mason kuruluşunu beğenmiyor ve tutumunu kendilerine göre aykırı görüyorlarsa, diğer hepsinin böyle olduğunu sanıyorlar.

Bu da aslında bilgisizliğin bir yansıması oluyor.

Üyelerinin mutlaka dinsel bakımdan en azından "inançlı" olmalarını zorunlu tutan mason kuruluşlarını bir yana bırakalım, diğerlerinin yapmış ve yapmakta olduğu şey, sadece masonların değil tüm insanların vicdan özgürlüğünün baskı altına alınmasına, zorlama yapılmasına, ötesi din maskesi ve koruması altında insanların inançlarının kötüye kullanılmasına karşı çıkmaktır.

Üyelerinin dinsiz, inançsız, tanrıtanımaz olmalarını zorunlu tutan hiçbir mason kuruluşu yoktur.

Dinsiz, inançsız, tanrıtanımaz olanları hor görüp kötüleyenlere karşı çıkanlar vardır. Bu, vicdan özgürlüğünün savunulmasıdır.

Bu nasıl yapılabilecek?

■ ■ ■

Dinler, insanları ortaklaşa benimsenen bir töre altında toplamak bakımından "dinsel toplumlar" boyutunda göreli bir başarı elde etmiştir. Fakat dinleri ya da inançları farklı insanların birbirlerini hor görüp, birbirlerine saldırmalarına engel olamamışlardır.

Hatta bazı dinler öteki dinlerden olanların ezilmesini, kendi dinlerinden zorla da olsa döndürülmelerini, dönmezlerse öldürülmelerini bile öngörür. Bu resmen dinsel bağnazlığın kışkırtılmasıdır.

Masonlar işte buna karşıdır. Karşı oldukları için, bu tutumu uygun bulmayanlar, masonları, dolayısıyla Masonluğa karşı…

Kurumsal olarak Masonluk başka, bireysel olarak masonlar başka…

Bağnaz dinciler yani yobazlar din ve inançlar arasında ayırım güdülmemesini anlayamaz. Onlara göre Masonluk saygın bir kurum olacaksa bir dini olmalıdır. Üstelik bu din kendi dinleri olmalı, kendileri gibi Masonluk da diğer dinlere karşı çıkmalıdır hatta onlarla savaşmalıdır. Çünkü onlara göre din zaten yaşamın tek gerekçesidir. *"Din olmazsa, tapınım olmazsa, yaşamın bir gerekçesi olmaz."* derler. Bu deyişlerini de sadece kendi dinleri için geçerli tutarlar. Onlara göre başka dinlerden olanlar zaten dinsizlerle eşdeğerdir. Oysa Masonluk, dinlerin insanlar arasında bölücülüğe yol açtığı gerekçesiyle, üyeleri arasında bu konuda tartışma yapılmasını yasaklamıştır. Üyelerinin belirgin bir dinsel inancının bulunmasını zorunlu gören Masonluk türlerinde bile bu böyledir.

■ ■ ■

Masonluğun dünya çapında kendi içinde birlik ve bütünlüğünü sağlayamamış olması, antimasonik saldırılara karşı bir ortak tutum takınılmasını da engeller.

Dolayısıyla dinsel nedenlere dayanarak yapılan antimasonik girişimlere karşı Masonluğun savunulması genelde yetersiz kalmıştır.

Kimi masonlar kendilerini ya da üyesi oldukları kurumu savunup karşıt savları çürütmeye yöneldiğinde, ister istemez kendileriyle aynı görüşü paylaşmayan diğer mason kuruluşlarını kusurlu görmek, onların yanlış bir yol tutmuş olduğunu göstermek hatta onların bir "mason kuruluşu" sayılmadığını ileri sürmek zorunda kalmaktadır.

Dinsel kurumların ve din adamlarının Masonluk üzerinde kurdukları baskı, mason örgütlerinin kurumsal boyutta özgürlüklerini korumalarını engellemiştir. Üstelik bu engelleme kurumsal boyutta kalmamış, kurumlar da aynı baskıyı üyeleri üzerinde kurarak onları özgürlüklerinden yoksun etmiştir.

Sonra da Masonluğun temel ilkelerinden ilkinin özgürlük olduğu belirtiliyor. (!)

Elbette öyle. Çünkü yok.

Belki de siz *«Yok değil ama yetersiz.»* diyeceksiniz.

Bunun anlamı *«Olan ile yetinilsin. Özgürlük sınırsız değildir»* mi oluyor?

Özgürlük elbette sınırsız değildir. Fakat bu bağlamda özgürlüğün türleri arasındaki farkı ortaya koyalım. Başkalarının özgürlüğü gereğince sınırlı tutulan, nesnel türdeki özgürlüklerdir. (Nesnel özgürlükleri bu kitabın 3. bölümünde belirtmiştik.) Düşünme ve vicdan özgürlüğüne sınır konulması, bu özgürlüklerin olmaması ile eşdeğerdir.

Gizlilik Savından Kaynaklanan Gerekçeler

Gayet iyi bildiğiniz bir şeyi tekrarlayarak başlayalım: "Masonluğun örgütlenme ve çalışma yöntemi ezoteriktir."

Masonluk, gerek ezoterik sistemin ne olduğunu bilmeyen ya da anlayamayan gerekse böyle bir sistemi bilse ve anlasa da uygun görmeyen, bundan rahatsız olanların saldırı ve suçlamalarıyla da karşılaşmıştır.

Masonluk kapalı bir kurumdur; bu doğru!.. Zaten karşıtlık basitçe bu kapalı oluştan ileri gelmiyor. Bunun ardında gizlenmiş birtakım kötülükler ya da uygunsuzlukların bulunduğu konusunda kuşkular var. İşte antimasonik nitelikli girişimlerin bir diğer nedeni de bu…

Bir diğer deyişle yine bilgisizlik… Ancak bunun "paranoya" denilebilecek boyutta bir korkuya dönüştüğüne ilişkin örnekler de var. (Göreceğiz.)

■ ■ ■

Zaman zaman masonlar derneklerinin bir *"gizli örgüt"* olmadığını, hiçbir kötü amaçları bulunmadığını belirtmiştir.

Neye yarar?.. Daha kötü. Hiçbir şey demeseler daha iyi…

Çünkü bunun üzerine onlardan Masonluk ile bağlantılı her şeyi anlatıp açıklamaları hatta loca toplantılarını halka açmaları istenmiştir: *"Şu lâf… Ezoterik mi ne? Oda ne demek? Şuna açıkça gizli desenize böyle bir lâfın arkasına sığınacağınıza."*

Bu istem üzerine masonlar duraklamıştır. Birçok konuda, özellikle ritüeller üzerinde açıklama yapmaktan kaçınmışlardır. Elbette haricîlerin yani mason olmayanların toplantılarını izlemelerine de yanaşmamışlardır.

Antimasonik girişimler durdurulacak diye bundan ötürü masonları haksız mı göreceğiz?.. Hepsi daha Masonluğa ilk adımını atarken burada kendilerine verilecek gizleri (sırları) koruyacağına ve haricîlere hatta ileri derecelerde hakkı olmayan kardeşlerine bile söylemeyeceğimize dair söz vermedi mi?

Şimdi bu sözü çiğnemek, onurlarının neresine sığar?

Anlaşılan ötekiler bunu hiç de umursamıyor. Onuruna değer vermeyen bir insanın yalan söyleyebileceğini de düşünmüyorlar. Zaten masonlar işin doğrusunu bile söyleseler onlara kolayca inanmayacaklar. Üstelik bu işin sonunda istediklerini elde edince, bilin ki dönüp masonlara onursuzluk yaftası yapıştıracaklar.

Çok ilginç bir düşünce tarzı… Böyle bir şey olabilir mi acaba?

Onlar da bilmiyor mu masonların bu kurumda bazı söz verişlerde bulunduğunu?

Biliyorlar ama bu söz verişlerin gerekçesi, neyi ve nasıl kapsadığı üzerinde durmamış, yorum da yapmamışlar.

Masonlar da yüzyıllarca bu konuda bir şey söylememeyi kendilerince daha doğru bulmuş.

İyi yapmışlar!.. Sorulmayınca söylemenin gereği yok.

Ancak böyle olunca, ***«Masonlukta her zaman için gizli tutulan şeyler vardır.»*** gibi bir izlenimin doğması engellenememiştir elbette!

Günümüzde birçok Batı ülkesinde her isteyen, Masonluktaki ritüelleri -üstelik tüm derecelerin ritüellerini- elde etme olanağına sahiptir. Sadece bunların nereden ve nasıl elde edileceğini öğrenmesi gerekir. Birçoğunu doğrudan internetten indirme olanağı da vardır. Sahaflarda ikinci el basılı metinler de bulunabilir.

Kuşkusuz loca çalışmaları ritüellerde yazılı olanlarla bitmez.

Herhangi bir ritüelin metni onun uygulanışını yansıtmaz.

Doğru… Bir tiyatro oyununun basılı metni başka, sahnede sergilenişi başka…

Üstelik ritüel localarda yapılan çalışmaların sadece bir parçasıdır; bütünü değildir. Ritüellerin uygulanmasında ışık, müzik, görevli masonların yapıp etmeleri de vardır.

Bütün bunların üstüne locaların çalışmalarında yönetimsel işlemler ve "yararlar" üzerine görüşmeler vardır. Sunu, konferans, panel gibi çalışmaları hiç saymayalım.

Sanmayın ki antimasonik girişimlerde bulunanlar bunları bilmiyor. Biliyorlar ama mutlaka birtakım gizli-saklı işler yapıldığını ileri sürerek ve şöyle diyorlar: ***"Eğer saklayacak bir şeyleri olmasaydı, mason olmayanların toplantılarına girmelerini yasaklamazlardı."***

Yasaklamıyorlar ki… Bu yanlış bir deyiş. Sadece toplantılarına mason olmayan kişileri kabul etmiyorlar. İkisi arasında fark var.

■ ■ ■

Başa döndük: Ezoterik sistemin ne olduğunun bilinmeyişi, anlaşılamayışı ya da bilenlerin bunu anlamazdan gelişi hatta bir de alaya alınışı…

Böyle denilince, polemiğe sapılır hatta işin içine demagoji girmeye başlar. Karşı sorular yöneltmek gerekir.

«Ne gibi?» diyeceksiniz.

Örneğin şöyle sorular:

«Siz ailenizin toplantılarını herkese açar mısınız?»

«Evinizdeki pencerelere perde takmaz, içeride neler yapıp ettiğinizi herkesin görüp izlemesini hoş karşılar mısınız?»

«Bir şirketin, bir kulübün ya da herhangi bir başka derneğin her toplantısı herkese açık mıdır?»

«Devletin çeşitli organlarının, hükümetin hatta meclisin toplantıları tümüyle kamuya ya da basın ve yayın organlarına açık mı yapılır?»

Bundan hiçbir sonuç alınamaz. Elbette *"Onlar başka!"* diyeceklerdir.

Doğru!.. Onlar başka.

Masonluk niçin başka değil?

Eğer bir kişi ya da bir kurum, salt "gizlilik" konusunu ele alarak Masonluğa birtakım haksız yüklenmelerde bulunuyorsa, aslında herhangi bir gizliliğin söz konusu olmadığı açıkça ortaya konduğunda, bu açıdan yürütülen antimasonik girişimlerin sona ermesi beklenir.

Fakat öyle olmamaktadır.

Çünkü Masonluğa karşıtlık bu kurumun aslında "var olmayan" gizliliğinden kaynaklanmakta değildir. Antimasonik girişimlerde bulunulmasına, Masonluğun yıpratılmasına, masonların *"kötü kişiler"* olarak görülmesinin sağlanması için çalışılmasına önceden karar verilmiştir; gizlilik konusu ise sadece göstermelik gerekçelerden (bahanelerden) bir tekidir.

Kıskançlık, Kin ve Ayırımcılıktan Kaynaklanan Nedenler

Masonluğa girmek isteyip de kabul edilmemiş olanlar arasında masonlara karşı kinle karışık kıskançlık duygularına kapılmış olanlar vardır. Bu duygular nefret boyutuna kadar ulaşır. Kendilerinin alınmamış olduğu bir topluluğu suçlayarak yıpratmaya çalışırlar.

Bu konuda ilginç örneklerden birine Amerika Birleşik Devletleri'nde rastlanmış, masonik yazında buna **"Morgan Olayı"** adı verilmiştir. Bu olayın bir de sonrası vardır. (Bunu "Antimasonik Parti" konusunu incelerken anlatacağız.)

Masonluğa çok zarar vermiş ve kolayca gelip geçmemiş örneklerden biri de ne yazık ki yurdumuzda yaşanmıştır. (Buna ise Türkiye'deki antimasonik girişimleri inceleyeceğimiz 18. bölümde yer vereceğiz.)

Masonluğa girdikten sonra herhangi bir nedenle çıkarılmış (ihraç edilmiş) olanlar arasından da benzer davranışlarda bulunanlar çıkmıştır. Hem sadece çıkarılmış olanlar değil, yer yer kendi dileğiyle ayrılmış (istifa etmiş) kimilerinin de sonradan Masonluğu kötülediği, aşağıladığı, alaya aldığı, bunları içeren kitaplar çıkardığı, en azından kasten yanlış şeyler anlattığı, internet gibi diğer alanlarda yayımladığı da görülmüştür. (Bunun güncel sayılabilecek bir örneğini 18. Bölümde göreceğiz.)

«Yazıklar olsun!... Vermiş oldukları sözleri unutmuşlar mı?» diyeceksiniz.

Evet, yazıklar olsun, doğru!

Fakat bu tür girişimlerde bulunanların vermiş oldukları sözleri unutmuş olmaları olanak dışıdır. Masonluğu ve masonları kötüleyecek türde yayınlarda bulunanların bunları unuttuğu değil, ancak umursamadığı söylenebilir.

Bu kez *«O halde bu gibi masonların onurlarını çiğnemiş olduğu söylenemez mi?»* diyeceksiniz.

Haklısınız. Bu bir "onur" sorunudur.

Masonluktan çıkarılmış ya da kendi dileğiyle ayrılmış olan birinin elbette birtakım beğenmezlikleri vardır hatta belki başından canını sıkan olaylar geçmiştir. Bunları çevresindeki haricî dost ve arkadaşları arasında dile getirmekte olabilir. Aslında bunu bile yapmaması gerekir ama böyle bir davranışa empatiyle bakılacak olursa, bir aşamaya kadar hoşgörüyle karşılanabilir. Kamuoyunda herkese açık olacak şekilde yayınlar yapmanın ise bağışlanacak bir yanı yoktur.

Yazarın, bir mason olarak, açıkça dile getirmediği, belki de bundan kaçındığı bir şey var: İlke olarak masonlar, tarihsel başlangıcından beri aralarına alacakları kişilerde "onur" konusunu öncelikli tutar. Demek ki, sonradan bu bağlamda bir gevşeme olmuş; hem de öyle böyle değil… Aslında onur sahibi olamamış kimseleri de içlerine alıp onlara "mason" sıfatını vermişler. Şu halde, Masonluğa girmiş olduğu halde sonradan antimasonik girişimlerde bulunan o onur düşkünü kimseleri suçlamak yerine, bu bağlamda asıl kusurun içerideki, onları kabul eden masonlarda olduğunu söylemek çok daha yerinde olur.

■ ■ ■

Bir de Masonluğa bir maddî çıkar arayarak girmiş (bu bağlamdaki amaçları zamanında anlaşılamadığından yanlışlıkla alınmış) kişiler var. Onların da mason topluluğunda aradıklarının bulamadıkları için ayrılmalarından sonra, bu kez dışarıda bir kazanç elde edebilmek uğruna antimasonik etkinliklerde bulunanlara yardım ettikleri ya da doğrudan birtakım yayınlar yaparak Masonluğu kötüledikleri görülmüştür. Bu da "kin gütme" kapsamına girer.

Kuşkusuz Masonluğa girmek isteyip de alınmamış olan herkes antimasonik girişimlerde bulunmaz. Çoğu, aradan bir süre geçtikten sonra böyle bir istemde bulunmuş olduğunu bile unutur.

Fakat kendinin ne olduğunu ve ne olmadığını bilmeyen, bilse de kendi niteliklerini Masonlukta aranan bireysel niteliklerle karşılaştırmayan, Masonluğa yaraşır (lâyık) olup olmadığını objektif bir bakışla düşünmeyen ya da Masonluğa girmeyi birtakım art niyetlerle isteyip bunu elde edemediği için kızıp sinirlenen insanların antimasonik girişim ve eylemlerde bulunmaları pek doğaldır.

Nitekim Masonluğa yanlış bir kararla ya da masonları atlatmayı başararak girmiş olup, uyumsuz tutum ve davranışları nedeniyle çıkarılmış (ihraç edilmiş) olan bir kimse de aynı durumdadır.

■ ■ ■

Masonluğun dogmalara, bağnazlığa, batıl inançlara, bilgisizliğe, haksızlıklara, insanlar arasında ayırım güdülmesine, adaletsizliğe karşı oluşu, birtakım yönetimlerin, kişilerin, kurumların ve zümrelerin amaç, inanç ya da çıkarlarına aykırı düşer. Bunlar da kendi doğrularını ve çıkarlarını koruyabilmek bakımdan örgütsel, kurumsal ya da zümresel boyutta Masonluğu tehlikeli görür.

Masonluğun ilkeleri, bir toplumun çoğunluğunca kötülenen ya da aşağı görülen azınlıktaki insanlara ve topluluklara karşı yan tutulmamasını gerektirir. Bu nedenle masonlar, ellerinden geldiğince böyle insanların ve toplulukların ezilmesine ve haksızlığa uğratılmalarına karşı çıkarak onları savunmuştur. Bu savunma ise, ırk, soy, dinsel inanç, ulusallık ya da sosyal sınıf ayırımı güdenlerin, hele bu tür bir ayırımcılığı salt düşünüde tutmayıp eyleme de koymaya çalışanların işlerine gelmez.

Dolayısıyla Masonluğu adaletten yana bir kurum olarak değil belli bir ırkın ya da soyun, belli bir dinsel inancın, belli nitelikte bir toplumun üstünlüğünü ve egemenliğini sağlamaya çalışan bir tür **"uydu kurum"** olarak göstermeye çalışmışlardır.

İşin ilginç yanı, bir yandan Masonluğu kötü fakat yukarıda ve diğer birtakım kurumları Masonluğun uydusu olarak onun altında gösterenler varken, ötekiyanda Masonluğun birtakım kötü emellere uyduluk ettiğine inanılan kurumların uydusu olduğunu iddia edenlerin de bulunmasıdır.

İlginç bir çelişki ama sanki pek de iyi anlatılamamış.

Geçmişte masonlar bu tür bir suçlama ile karşılaştıklarında herhangi bir karşı çıkışta bulunmak şöyle dursun, kendilerini ve Masonluğu savunmaya bile gerek görmemişlerdir.

Ancak hiç ses çıkarmamaları da antimasonik girişimlerde bulunanların işine gelmiştir. *"İşte, bakın görüyorsunuz!... Söyleyebilecekleri hiçbir şey yok. Bizim anlattıklarımız birer boş sav değil gerçeğin ta kendisidir. Suskun kalmakla bunu teyit etmiş olmaktadırlar."* diyerek, olabildiğince geniş halk kitlelerini Masonluğa karşı çıkmak üzere bir kez de bu yöntemle kışkırtmaya yönelmişlerdir.

Doktrinlere Dayanan Nedenler

Masonluğun temel ilkeleri, bazı ekonomik ya da politik doktrinler ve tek yanlı fanatik nitelikli ulusçuluk (Şovenizm) ile bağdaşmaz. Amaçları da ilkeleri de evrenseldir.

Bu olgu ise bazı doktrinleri ve ulusçuluğu (milliyetçiliği) Şovenizme varan düzeyde savunanların Masonluğu kendi tutumlarına karşı hatta amaçlarına engel görmelerine neden olmuştur. Dolayısıyla bu kişiler yönetimler ve zümreler, Masonluğa sıradan karşıt (salt kötüleyen) girişimlerde bulunmakla kalmamış, âdeta savaş açmışlardır.

Bu savaşta kullanılan yöntemlerden biri, Masonluğun genelde kötü görülen başka doktrin ve sistemlerle uyum içinde olduğunu ileri sürmektir. Masonluğun aslında belirtilen amaçlarının ardında birtakım başka, gizli amaçları olduğu söylenir. Bu bağlamda toplumda kötü ve zararlı olarak görülen her ne varsa o kullanılır.

Masonluğun **Komünizm**'e, **Kapitalizm**'e, **Natüralizm**'e, **Siyonizm**'e, **Ateizm**'e, **Üniversalizm**'e, **Emperyalizm**'e, bunlardan başka kötü görülen hangi doktrin ya da politik-ekonomik rejim varsa ona hizmet etmek için kurulmuş olup bu yolda çalıştığı, mason örgütlerinin arkasında ve üstünde birtakım "gizli güçler"in yer aldığı, locaları asıl bu güçlerin yönettiği ileri sürülür.

Kimileri bu savları birbirine karıştırarak aynı anda kullanır. Böyle yaparken kendi kendilerini çelişkiye düşürdüklerinin elbette farkındadırlar. Ancak onlara göre bunun pek önemi yoktur. Şöyle düşünülür: *"Hedef kitle zaten bilgisizdir; bu gibi doktrinlerin ne olduğunu bilmez; hepsinin kötü olduğuna inanır."*

Sırf Masonluğu yıpratabilmek için toplumun bu noksanlığından yararlanmaya kalkışmak ne kadar kötü, değil mi?

Böyle bir retorik yoruma ne gerek var? Kötü elbette.

Masonluk bu bağlamda ancak edilgin (pasif) bir şekilde savunulmuştur. Bu tür ileri sürüşlerin safsatadan başka bir şey olmadığının belirtilmesiyle ya da hafife alınmasıyla yetinilmiştir.

Savunma yapılmayınca ya da yeterince güçlü olmayınca, bu kez saldırganların iddiası doğru sayılmıştır.

Bu konuda hep göz ardı edilmiş önemli bir nokta vardır: Masonlar niçin üyesi oldukları kurumu ve kendilerini olur olmaz suçlamalara karşı savunsun ki!.. Önce suçlamada bulunanların savlarını kanıtlaması gerekmez mi?

Konu Masonluk olunca bunun pek işlemediği görülmektedir. Masonların *"Sizin bu iddialarınız baştan sona yalan ve uydurmadır. Suçlamalarınızın kanıtını gösterin"* demeleri hiçbir işe yaramamıştır ve yaramamaktadır. Çünkü kamuoyu, alışılagelmiş bir başka ön yargıyla davranır; ateş olmayan yerden duman çıkmayacağını öngörür.

Kamuoyu şöyle düşünür: "Masonluğa ve masonlara yöneltilen suçlamaların mutlaka bir dayanağı, bir gerekçesi vardır. Aksi takdirde, durup dururken niçin böyle suçlamalar yöneltilsin ki?.. Şayet bunlar doğru değilse, masonlar gerekli açıklamaları yapmalı, kendilerini aklamalıdır."

Nedir bu?

Tipik bir Orta Çağ Engizisyon mahkemesi tutumu: "*Biz iddiamızı ortaya sereriz. Bunun kanıtını göstermek zorunda değiliz. Şayet suçlanan suçsuz olduğunu ileri sürüyorsa, suçsuzluğunun kanıtını göstersin."*

Dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz.

Hiç kimse Masonluğu kötüleyenlerin ve masonları suçlayanların bu tutum ve eylemlerinde art niyetli olabileceklerini düşünmez.

Çünkü çoğunluk, bir kurumu ve bir topluluğun üyelerini bilgiye dayanarak ve aklını kullanarak değil, sadece duyumları ve duygularıyla yargılar.

Dolayısıyla Masonluğa saldıranlar ve masonları suçlayanlar biraz duygu sömürüsü yaptı mı, hele bir de kamuoyunun çoğunluğunu oluşturanların bilgisizliğinden yararlandılar mı, haklı çıkıverirler.

Toplumun büyük kitlesi gerçekleri araştırıp inceleme zahmetine katlanmaz. Bunu yapmak için çok okumak, Masonluğun yanı sıra daha birçok alanda geniş çapta bilgi edinmek gerekir.

İnsanlar işlerini güçlerini bırakıp bununla mı uğraşacak?

Masonlar da işlerini güçlerini bırakıp karşıtlıklarla uğraşıyor sanki!

Toplumun genel eğilimi şöyledir: *"Bilgilerine güvenilir saygın kimseler gereken araştırmaları yapmış, bu sonuca varmışlar. Durup dururken böyle suçlamalarda bulunmalarının bir gerekçesi olabilir mi?"*

Aslında evet, olabilir. Hem de nasıl olabilir!

Ancak toplumun çoğunluğunu bir kez inanmış olduğu doğrulardan döndürmek, yanlışları ve gerçekleri görmelerini sağlamak zordur.

Görseler bile doğru olanı benimsemelerini sağlamak daha da zordur çünkü bu kendilerini değiştirmeyi gerektirir.

Kendilerini değiştirmektense, yanlışı benimsemeyi sürdürürler. Kolayı budur.

Masonluk kendisini değiştirse daha iyi değil mi? O da yıllardan hatta yüzyıllardan beri benimsemiş olduğu tutum ve yöntemi aynen sürdürmekte diretiyor.

■ ■ ■

Aklınıza şöyle bir soru takılmış olabilir: *«Tüm bunlara karşı yapılabilecek hiçbir şey yok mu?»*

Elbette var.

En etkili yöntem Masonluğa saldıranlara "karşı saldırı" ile yanıt vermek, onların asıl niyetlerini ortaya dökmektir. Bu ise hemen polemik kapısını açacaktır. Oysa masonlar gerek Masonluğa gerekse bireysel olarak kendilerine karşı ön yargılı bir tutum takınanlarla, ne akıl ve mantığı ne de gerçeklere uyan tezlerle ortaya çıkan kişilerle polemiğe girmekten kaçınır.

Kaldı ki karşı saldırı Masonluğun töresel ilkeleriyle de pek uyuşmaz. Öncelikle halkın aydınlatılması gerekir. Elbette bu çok uzun zaman alır ama hiçbir şey yapmayıp durmaktan daha iyidir. Onlara önce Masonluğun ne olup ne olmadığı, Masonlukta neyin nasıl olduğu, toplumsal katmanlarda uygun bir dille anlatılmalıdır.

Masonlar bunun yöntemini biliyor mu ki böyle bir işe girişsinler!

CİZVİTLER (Jesuits)

Spekülatif Masonluğun ilk kez örgütlenişinden birkaç yıl sonra, antimasonik girişimlerin ilkinin İngiltere'de patlak verdiğine değinmiştik. Bunu başlatanlar, daha sonraları Kıta Avrupası'nın da çeşitli yerlerinde zaman zaman bu gibi eylemleri kışkırtmış olan Cizvitlerdi. 18. ve 19. yüzyıllarda birçok ülkede Masonluğa karşıt eylemlerin kışkırtılmasında parmakları görüldü.

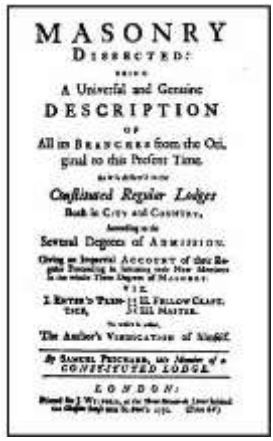
Cizvitler, 1534 yılında kurulmuş bir Katolik tarikatının üyeleriydi. Güttükleri amaçlar arasında öncelik Protestanlık eylemiyle savaşıp ortadan kaldırmaktı. Çalışma tarzının iki belirgin özelliği vardı:

1. Üyelerini uzun ve pek ayrıntılı bir eğitimden geçirerek, sahiden de bilgili ve kültürlü kişiler olarak yetiştirirlerdi.

2. Karşı çıktıkları ya da savaşıma giriştikleri bir kurum ya da topluluk ile açıkça boğuşmaz, zorbalık etmez, kaba güç kullanmazlardı. İlgili kurumun içine sızarak, onlardan biriymiş gibi görünür ama perde arkasından kendi ilkelerini benimsetmeye girişirlerdi. Bunu başaramayacak olurlarsa üyeler arasında bölücülük yapar, kurumu zayıflatarak içten çökertmeye çalışırlardı.

Masonluk ile uğraşırken sık sık başvurdukları yöntem, bu kurumun çalışma sistemini ve ritüellerini açığa vurmak (ifşa etmek) şeklindeydi. Bunu yaparken bilerek yanlış yorumlara ve belli etmeden kötüleyici ya da aşağılayıcı nitelikli vurgulamalara yer verirlerdi. Yansız bir tutum izlenimi yaratarak, Masonluğa karşıt bir görüş edinilmesini sağlamaya çalışırlardı.

İlginç ve hayli etkili bir yöntem…

MASONRY
DISSECTED:
A Universal and Genuine
DESCRIPTION
OF
All its BRANCHES from the Original to this Present Time.
Confirmed Regular Lodges
Several Degrees of ADMISSION.
Giving an Impartial ACCOUNT of their Regular Proceedings in forming new Members in the several Three Degrees of MASONRY:
VIZ.
I. ENTER'D 'PRENTICE, II. FELLOW CRAFT, III. MASTER.
The Author's VINDICATION of Himself.
By SAMUEL PRICHARD, late Member of a CONSTITUTED LODGE.
LONDON:

Nitekim 1730 yılında Samuel Prichard'ın yazdığı kitap, masonları da etkilemişti. Çünkü o tarihlerde henüz Masonluğa ilişkin yazılı bilgi yoktu; ritüeller bile yazılı değildi. Uygulamaların üzerinde yeterli açıklama ve yorum yapılmazdı. Durum böyleyken, Prichard'ın kitabında bunların çoğu yazılmış, açıklamalar verilmiş, yorumlar yapılmıştı. Masonlar bile bu kitaptaki açıklama ve yorumları doğru sanmıştı. Çoğunun yanlış olduğunun anlaşılması için aradan çok yıl geçmesi gerekti.

Dolayısıyla Prichard'ın kitabı Masonlukla ilgili açıklamaları nedeniyle "antimasonik" olarak nitelendi ama daha önce kapsamı bakımından aksine, bir *"bilgi kaynağı"* gibi kullanıldı.

Bu konuya daha önce de değinilmişti. Tekrar olmuş.

Ancak bu bağlamda bir yanılgı var gibi görünüyor. Samuel Prichard'ın Bir Cizvit olduğuna ilişkin herhangi bir gösterge yok. Üstelik bu kitapta Masonluğa karşıt bir girişim de söz konusu değil; sadece açığa vurma (ifşaat) var. Fakat o tarihlerde böyle bir girişim de antimasonik sayılırdı elbette…

Benzer şekilde, bir Cizvit papazı olan **Abbé Larudan**'ın yazdığı ve 1747'de Amsterdam'da yayımlanan ***"Franc-maçons écrasés"*** *(Parçalanmış Masonlar)* adlı kitap da hayli ilgi uyandırdı ve okurların o tarihlerde henüz pek yeni bir kurum olan Masonluk hakkında yanlış bilgiler edinmesine yol açtı. [Cizvitler üzerine daha ayrıntılı bilgi edinmek için öneri: …..]

Yazarın burada verdiği öneriyi çıkardık çünkü bu herkesin ulaşamayacağı bir internet sitesinde yer verilmiş olan bir makaleydi. Fakat Cizvitler ile bağlantılı ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler elbette internette birçok anlatım bulabilir.

Gormogonlar

1725 yılında İngiltere'de bir örgüt belirdi. Adı **"The Ancient Noble Order of Gormogons"** (Gormogonların Eski Soylu Tarikatı) olarak konmuştu.*

Bu örgüt, daha pek yeni sayılabilecek Spekülatif Masonluk ile açıkça ve yoğun savaşıma, antimasonik propaganda yapmaya girişti. Masonların gizli tutmaya çalıştığı işaret ve sözcükler açığa vuruldu. Ritüelik uygulamalar alaya alındı. Hayli bayağı yöntemler kullanıldı. Spekülatif Masonluğun geleneksel yapıcılık mesleği ve zanaatı ile hiçbir ilgisi olmadığı, eski bir Çin ekolüne benzediği, operatif mason localarının da buna yataklık ettiği ileri sürüldü. Locaların toplantılarını taklit eden, çeşitli gülünçlüklerle dolu oyunlar sergilendi.

Önceleri bu örgütün Cizvitler tarafından kurulmuş olduğu sanılmıştı ama çok sonra bu işin perde arkasında Londra Büyük Locası'nın Altıncı Büyük Üstadı **Wharton Dükü Philip**'in olduğu ortaya çıktı.

Bu aşamada olası sorunuz geliyor: *«Büyük üstatlık yapmış olan bir mason niçin böyle bir işe girişir ki?»*

Çok basit bir nedenle...

Kimi masonların içten içe beslediği bir kinle Masonluğa karşıt girişimlerde bulunduğundan söz etmiştik. Ancak konu Wharton Dükü Philip olunca, kendine göre bir gerekçesi bulunduğu söylenebilir. Şöyle:

Wharton Dükü Philip koyu bir Stuart yandaşıydı. Masonluğa zaten bu niyetle girmişti ve bu kurumu öyle gizliden gizliye değil, açıkça politik bir doğrultuya sokmak istiyordu. Büyük üstatlık yaptığı bir yıl içinde bunu başaramamıştı. 1723 yılında yayınlanmış olan ilk temel yasanın bazı maddelerinin değiştirilmesini istemiş, gücü yetmemişti. Bu temel yasayı onaylarken, *"Şimdilik böyle geçsin, sonra gerektiğince değiştiririz."* diye düşünmüştü.

Ancak bunu yapabilmesi için büyük üstatlığa devam etmesi gerekirdi. Bu ise Londra Büyük Locası'nın benimsemiş olduğu geleneğe aykırıydı. Bununla birlikte aday olmakta diretti; seçilemedi.

Ona göre demek ki, ne bu masonlar ne de bir kurum olarak Masonluk Stuartların utkusu doğrultusunda bir işe yarayacaktı. Çekip gitti. Ancak şimdi masonlara karşı dehşetli bir kin besliyor ve öç almak istiyordu. (Wharton Dükü Philip'in Masonluk ile de bağlantılı yapıp etmeleri bu kadarla kalmaz ama sonrası buradaki konumuzun dışında.)

Tüm bunlar, o tarihlerde mason locaları için bir **"skandal"** niteliği taşıyordu. Aslında Gormogonların hedefi Spekülatif Masonluktu ama aynı anda operatif mason localarına da dil uzattıkları için, henüz geleneksel yapıcılık mesleği ve sanatını sürdürmekte olup içine düşmüş oldukları zor ekonomik koşullardan sıyrılarak zanaatlarının geleceğini kurtarma çabasında olan locaların da sert tepkisiyle karşılaştılar. Bu nedenle de örgütlerinin varlığı pek uzun sürmedi.

* Gormogonların, çok eski bir Çin örgütü olduğu söylenir.

Karşı Ritler ve İspiyonculuk

18. yüzyılda Masonluk gelişimini sağlarken, Cizvitler özel olarak eğitim verdikleri belli kişilerin Masonluğa girmesini sağladı. Locaların ve mason örgütlerinin ileri gelenlerinden olabilmeleri bakımından her türlü desteği verdiler. Bu masonlar, zamanı geldiğinde üyesi oldukları örgüt içinde bölücülüğe girişti.

Bu bakımdan gösterilmiş olan etkinliklerin başında, birbirleriyle çelişkileri olan mason ritleri kurmak geliyordu. Böylece Masonluğun parçalanmasına, masonların birbirlerine düşmesine çalışıldı. Bu kişilerin aslında birer Cizvit olduğu iş işten geçtikten sonra anlaşıldı.

■ ■ ■

Az sonra göreceğimiz gibi, 1738 yılında Masonluğu aforoz eden Katolik Kilisesi, salt edilgin bir aforoz buyruğu ile yetinmeyerek uygulamada da yürürlüğünü sağlamak üzere **"kaba güç"** girişimlerinde bulunulmasını sağladı. Yalnızca "mason olmak" değil, "masonları tanımak" bile suç sayıldı. Kimlerin mason olduğunu bilip de bunları Kilise'ye bildirmeyenlerin, masonlar gibi acımasızca cezalandırılacağı duyuruldu.

Cizvitler bu bağlamda eylemsel girişimlere karışmadı ama Kilise'ye yardımcı olmaktan geri kalmadılar. Aralarına katılmış oldukları masonlardan birçoğunun adını Engizisyona ispiyonladılar. Yakalanıp tutuklanan bu masonlara, diğer tanıdıklarının da adlarını vermeleri, Masonluğa ilişkin bildiklerini anlatmaları için işkence edildi.

Cizvitler, bu işte belli etmeden rol aldı; tanıdıkları masonların adlarını Engizisyon'a bildirmelerinin kendileri için yararlı olacağı konusunda yumuşak bir dille halkı ikna etmeye uğraştılar.

Yakalanan masonlardan kimisi konuştu, kimisi işkencelere dayanamayarak öldü; birçoğu da zaten baştan suçlu görülmelerine karşın yargılandı ve sonunda suçlu bulunarak hapse atıldı.

■ ■ ■

Uygun zaman geldiğinde, Cizvitler ile gizliden gizliye ilişkide bulunan masonlar, üyesi oldukları mason örgütü içinde bölücülüğe başladı.

Bu bağlamda birçok örnek vardır ama bunlardan en çok etki yaratmış olanı Almanya'da görülmüştür.

Bu kitabın ***"Ritler"*** başlığı altındaki 10. bölümünde, Masonluk tarihindeki ünlü kişilerden Baron von Hund'un Protestan ilkelerine uyarak "Sıkı İzleyiş Riti" adı altında bir rit kurmuş olduğunu anlatmıştık. Her mason riti gibi bu ritin de hem yandaşları hem beğenmeyenleri vardı. Fakat karşıtlığın asıl hedefi doğrudan Baron von Hund idi; saçma sapan denilebilecek olan sözleri ve uygulamaları nedeniyle yerden yere vuruluyordu. Bu işlerin ön planındakilerin arasında yer alan ve sonra "Rahatlatılmış İzleyiş Riti"ni kuran Johann August von Starck, kurmuş olduğu bu yeni ritte Katolik mezhebinin ilkelerini yerleştirmeye girişmişti. Nitekim sonradan bir Cizvit olduğu ortaya çıktı.

Masonlara Ölüm!

Katolik Kilisesi'nin Engizisyon aracılığı ile Masonluğa karşıt girişimi sonunda, -değinmiş olduğumuz üzere- kimi masonlar yaşamını yitirmişti ama bu aslında bireysel olarak masonlara değil kurumsal olarak Masonluğa yönelikti.

Fakat iş bireysel fanatizme dönüşünce, birçok yerde bu kez kurumlar değil masonlar hedef alındı. Özellikle 18. yüzyılda, çeşitli yerlerde kışkırtılmış kişiler, masonlara karşı düzenlenen saldırılarda yer aldı.

Bunlar o kadar çok ki hepsini anlatmakla başa çıkamayız. Burada 18. yüzyıldan iki örnek vermekle yetineceğiz.

■ ■ ■

18. yüzyılın ilk yarısında Hollanda, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun egemenliği altındaydı. İmparatoriçe Maria Theresa, ülkesinde mason localarının kurulmasını yasaklamıştı. Hollanda'daki masonlar çalışmalarını "gizli" yürütmek zorunda kalmıştı. Buna karşın varlıkları biliniyordu.

1735 yılında bir din adamının halkı kışkırtmasıyla, bir grup fanatik Amsterdam'da bir locanın toplandığı binaya girdi. Her şeyi kırıp döktüler. Bu olay, verilen zarar bakımından pek önemli sayılmayabilir ama daha Katolik Kilisesi'nin aforozu ortaya çıkmadan önce girişilen ilk zorbalık örneği olarak Masonluk tarihine geçmiştir.

Bir de bu olayın sonrası var. Bu olayla birlikte öyle büyük bir patırtı koparıldı ki, ülkedeki tüm localara toplantı yasağı getirilmesi daha güvenli bulundu. Buna karşın bir locanın hâlâ toplantılarını sürdürdüğü öğrenilince, üyeleri belirlenip tutuklandı ve yargılanarak cezalandırıldı.

Bu yargılama olayının sonrası daha da ilginçtir.

Masonlar, savunmalarını yaparken aslında Masonluğun hiç de sanıldığı ya da ileri sürüldüğü gibi kötü bir şey olmadığını belirtti. Bunu kanıtlamak üzere bir loca toplantısı yapılmasını, mahkeme tarafından seçilecek bir kişinin "Masonluğa kabul töreni"ni görmesini önerdiler. Yargıç bu öneriyi kabul etti. Amsterdam'daki üst düzey devlet memurlarından biri seçildi. Bu kişi, ritüele tam uygun olarak Masonluğa kabul töreninden geçti. Sonra da mahkemeye ayrıntılı bir rapor verdi. Bu rapor öyle olumlu bir etki yarattı ki, yargılanan masonlara sadece devlet yasağına aykırı davranmış olmaları nedeniyle bir hafif para cezası verilmesiyle yetinildi. Bundan sonra da Hollandalı devlet memurlarından birçoğunun Masonluğa girmek için başvurdukları görüldü.

■ ■ ■

En dehşetli olay Katolik Kilisesi'nin aforozunun hemen ardından İrlanda'nın Cork kasabasında oluştu. Halk Masonluğa karşı öylesine kışkırtıldı ki, büyük bir grup sokağa dökülüp *«Masonlara ölüm!»* diye bağırmaya başladı. Olay yalnızca yürüyüş ve gösteri yapmakla kalmadı; gerçekten de kan döküldü. Benzer olaylar başka kasabalarda da görülünce, birçok İrlandalı mason aileleriyle birlikte ülkeyi terk etmek zorunda kaldı.

YASAKLAMALAR

Çeşitli ülkelerde, zaman zaman mason localarının çalışması yasaklanmıştır. Günümüzde bu tür yasaklar politik rejimin Masonluk ile bağdaşamadığı ülkelerde görülür. Masonluk açısından elbette bunlar da birer antimasonik girişim sayılır.

Spekülatif mason localarının kurulmasına yeni başlandığı sıralarda Fransa'da ülkenin güvenliğinden sorumlu devlet yetkililerinden kimileri, bu kurumların kendi içlerine kapanık çalışmasından rahatsızlık duydu.

Mason localarının bir bölümünün Stuartist nitelik taşıdığı, Stuartistlerin tek emelinin İngiltere tahtını ele geçirmek olduğu biliniyordu. Fransa öteden beri Stuartlara kucak açmıştı ama bu durum masonların bir gün Fransa Krallığı'na karşı da bir darbe girişimine kalkışmayacaklarını göstermezdi. (Siyon Organizasyonu'nun emellerini hatırlarsak aslında bunun hiç de yanlış bir öngörü olmadığını söyleyebiliriz.)

Bu nedenle 1740'lı yıllarda Fransa'daki mason localarının çoğu bir yüksek yargı organının kararıyla sıkı denetim altına alındı.

Bu denetimi yürütmekle görevli olan kolluk güçleri, görevlerini nasıl yerine getireceklerini kendi bilgi ve yorumları uyarınca belirledi. Mason localarının toplantılarını izlemek üzere girişimde bulundular. Buna izin verilmeyince loca toplantısını basarak engellediler. Masonlar sorgulandı; toplantının yapıldığı yerin sahibi cezalandırıldı.

■ ■ ■

Tarih boyunca tek tük durumlar istisna sayılırsa, Masonluğun aslında demokratik rejim altında yaşayabilir olmasına karşın, ilginçtir ki, monarşi ya da oligarşi locaların çalışmalarına pek engel olmadı.

Fakat totaliter bir rejimle yönetilen ülkelerde Masonluk kesinlikle barındırılmadı.

Üstelik bu tür ülkelerde Masonluğun yasaklanışı bir kralın emri gibi bireysel buyrultuya bağlı kalmadığı için sürekli oldu.

Hele 20. yüzyılda, -teokratik ülkeler bir yana dursun- Faşizmin, Komünizmin ve Nazizmin egemen olduğu ülkelerde, diğer birçok evrensel nitelikli ya da insan hak ve özgürlüklerini savunan kurumlarla birlikte mason localarına da hiç göz açtırılmadı. Var olanlar yok edildi; Masonluğun serpilip gelişmesi en azından gecikmeye uğratıldı.

Totaliter rejimin bu bağlamdaki başarısı, diğer birçok ülkede de Masonluktan hoşlanmayan iktidarlara örnek oldu. Onlar da kendi ülkelerinde Masonluğun yasak edilmesi için bir yasa çıkarılması için elinden geleni yaptı. (Bu bağlamda Türkiye'deki örnekleri 18. bölümde göreceğiz.)

Ancak yasaklamayı sadece bir devlet organı yapmaz. Ondan çok daha güçlüsü var: Din otoritesi!

İşte şimdi ona geliyoruz.

AFOROZ

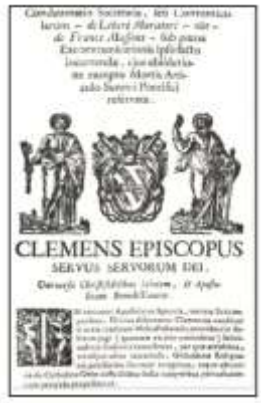
Masonluğa karşıt girişimlerden en ünlüsü Katolik Kilisesi'nin 1738'de başlayıp 20. yüzyıla kadar ara sıra yinelenerek süregelen aforozudur. Bu bir dışlama ve kötüleme içeren "papa buyruğu"dur. Aslında sadece Katolik mezhebinin inançlıları için geçerli olmasına karşın, tüm Hıristiyan dünyasınca benimsenebilir.

Protestanlar, Anglikanlar, Ortodokslar ve diğer Hıristiyan mezheplerine bağlı olanlar Katolik Kilisesi'nin dinsel egemenliğini tanımadıklarından, papanın buyruğuna uymak zorunda değildir. Bu nedenle Masonluğun aforoz edilişinin etkisi de doğrudan değil, dolaylı olmuştur.

Bu dolaylı etki ise herhangi bir nedenle Masonluğa karşı olup antimasonik girişimlerde bulunma eğilimini güdenlerin, aforoz kapsamında belirtilen suçlamaları kendi görüşleriymiş gibi kullanmaları şeklinde ortaya çıkmıştır.

Katolik Kilisesi'nin Masonluğu aforoz edişinin temel nedeni, on yüzyıldan uzun bir süre Hıristiyan dünyası üzerinde kurmuş ve sürdürmüş olduğu egemen otoritesinin sarsılmaya yüz tutmasıdır. Masonlara diş bilemeye başlaması Spekülatif Masonluğun örgütlenişinden önce başlamıştır ama bardağı taşıran son damla 1737 yılında Fransa'da Masonluğun kökünün -kapalı bir dille de olsa- Tapınak Şövalyeleri'ne dayandığının belirtilmiş olmasıdır.

12. Clement - "In Eminenti"

İlk aforoz 1738 yılında Papa 12. Clement tarafından yayımlandı. Papa Masonluğa her din ve her mezhepten kişilerin ayırım güdülmeksizin kabul edilmesinden yakınıyordu. Masonların toplantılarında görüşülenleri kesin bir ağız sıkılığıyla koruyacaklarına dair Kutsal Kitap üzerine yemin etmelerini lânetliyor, bu durumda "günah çıkarma" işleminin olanaksızlığını belirtiyordu. Çalışmalarını kapalı tutmalarını da yaptıkları işin "utanç verici" olmasına bağlıyordu. Masonluğu "devletin huzuruna ve ruhların kurtuluşuna engel bir örgüt" olarak niteliyordu.

Papa, bildirgesinin bir paragrafında şöyle diyordu:

> ***"Kutsal Roma Kilisesi Saygıdeğer Kardinalleri kardeşlerimizle de görüş birliğine vardıktan sonra, kendi şaşmaz bilgilerimizden de güç alarak, adları ne olursa olsun, mason derneklerini sonsuza kadar suçlu buluyor ve yasak ediyoruz."***

Bu bildirgede, Katolik Kilisesi'nin Masonluk ile bağlantılı olmak üzere kesin bir kaygı içine girdiği sezilir. Bu kaygı din adamlarının halk üzerinde kurmuş olduğu egemenliği ellerinden kaçırmalarıyla bağlantılıdır.

14. Benoit - "Providas"

Bir sonraki Papa 14. Benoit, aforozu güçlendirerek yineledi.

1751 yılında yayımladığı buyrukta Masonluğun aforoz edilme nedenlerini şöyle sıralamıştı:

> ***"Her tür din ve mezhebe bağlı olan kişilerin birlikte toplantı yapmaları, Katolik dininin saflığını zedeler."***
>
> ***"Masonların sır saklama yemini ile bağlı olmaları, din adamlarının neler olup bittiğini izleyememelerine neden olmaktadır. Masonlar, bu yeminleri nedeniyle, kendilerine yasal kuruluşlarca, yetkili devlet görevlilerince ve din adamlarınca sorulabilecek sorulara doğru yanıt vermeyecektir."***

SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS
ET DOMINI NOSTRI DOMINI
BENEDICTI
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ XIV.
CONSTITUTIO
ROMÆ, MDCCLI

14. Benoit, bu gibi kuruluşların gerek siyasal gerekse tanrısal yasalara aykırı olduğunu, birçok ülkede prenslerin bunların varlığını yasakladığını belirttikten sonra, Masonluk hakkında herhangi bir bilgisi olup bunu bildirmeyenlerin de aforoz edileceğini ve acımasızca cezalandırılacağını duyurdu.

Papanın bu bildirgesi bazı yerlerde -özellikle İtalya ve İspanya'da- hayli etkili oldu. 18. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa'nın birçok yerinde ispiyonculuk alıp yürüdü. Çünkü onlara Cennet'te bir yer vaat ediliyordu. Yakalanan masonlar, suçlu olduklarına önceden karar verilmiş olarak yargılandı ve gerçekten acımasızca cezalandırıldı. Masonluk ile hiçbir ilgisi olmamasına karşın "mason" diye cezalandırılan zavallılar da oldu.

7. Pius - "Ecclesiam"

18. yüzyıl ortalarından sonra papalar her nedense Masonluk ile ilgilenmeyi kesti. Yaklaşık 70 yıllık bir aradan sonra, 1821 yılında Papa 7. Pius bu konuyu yeniden gündeme getirdi.

Papa, kendisinden önce Masonluğu aforoz etmiş olan iki papanın buyruklarını yinelediğini duyurdu. Özellikle o tarihlerde krallıkları yıkarak yerlerine halk yönetimine dayanan rejimler kurmak üzere politik etkinlikler gösteren **Karbonariler**'i hedef alıyor ve bu örgüt ile Masonluk arasında bağlantı kurarak şu görüşlere yer veriyordu:

> ***"Bu kişiler, Kilise'yi sarsmayı başaramamıştır ama inanç sahibi olan kimseleri yanlış bir felsefeyle kandırarak kiliseden uzaklaştırmaya çalışmaktadırlar. Amaçlarına ulaşabilmek için gizli örgüt ve mezhepler kuruyorlar. Amaçları dinsel inançlarda umursamazlığı yaygınlaştırmak ve kendi düşünülerine uygun bir din kurmak, böylece Kilise'nin kutsallığı üzerine kuşku kondurmaktır. Kralların güç ve otoritesine karşı direnç göstermekte, halkı da krallarına karşı kışkırtmaktadırlar."***

12. Leo - "Quo Graviora"

1825 yılında Papa 12. Leo da bir aforoz bildirgesi yayımladı. Bunun kapsamı, öncekilerden çok daha ilginçti. Baştan sona yakınmalarla doluydu.

Papa, kendisinden önce Masonluğu aforoz etmiş olan papaların buyruklarına pek az uyulduğundan, gizli örgütlerin giderek çoğalıp yaygınlaştığından, bunların gençleri olumsuz yönde etkilediğinden, masonların Katolik mezhebine saldırılarda bulunmalarına göz yumulduğundan yakınıyordu. Sonra da adları ve varlıkları bilinsin ya da bilinmesin tüm gizli örgütleri hatta ileride kurulması söz konusu olabileceklerin tümünü sonsuza kadar yasakladığını bildiriyordu. Bu gibi kuruluşlara girmiş olanların sır saklama üzerine ettikleri yemini de "geçersiz" sayıyordu.

12. Leo, bildirgesinin sorunda bir yumuşama gösterip, gizli örgütlere girmiş olanlara bir "pişmanlık süresi" tanımıştı. Günah çıkarıp, bu örgütlerin toplantı yerlerini ve üyelerinin adlarını bildirenler bağışlanacaktı.

8. Pius - "Traditi"

Papa 8. Pius da kendi açısından Masonluğu aforoz etmekten geri kalmadı. 1829 yılında yayımladığı bildirgesinde, masonların ve benzeri dernek üyelerinin gençliği "Tanrı'nın yolu"ndan saptırmaya çalıştıklarını ileri sürdü. Bu derneklerin "din korkusu"nu, "ahlâk kuralları"nı, "kutsal ilkeler"i, "devlet ve din güçleri"ni hiçe saymaya kalkıştıklarını belirtiyordu.

16. Gregorius - "Mirari

19. yüzyılın ilk yarı ortalarında, artık her yeni papanın mutlaka Masonluğu aforoz etmesi bir moda ya da gelenek haline gelmişti. 1832 yılında Papa 16. Gregorius da buna uyarak bir bildirge yayımlamış ve şu görüşlere yer vermişti:

> ***"Bu gizli kuruluşlar her türlü doğru ve yanlış dinlerden olanların birleşmeleri ve dine saygıdan söz ederek fakat gerçekte yenilik susamışlığı ile ve her yerde Devrim'i yerleştirmek amacıyla her türlü özgürlüğü teşvik ediyor. Kilise'nin ve devletin mallarına karşı zihinleri uyandırıyorlar. Böylelikle bu en saygıdeğer otoriteyi bile yıkmaya çalışıyorlar."***

9. Pius - "Qui Pluribus" ve "Multiplices Inter"

Papa 9. Pius, 1846 ve 1865 yıllarında iki ayrı aforoz buyruğu yayımladı.

Her iki bildirgesinde de masonları yalnızca Katolik mezhebinin değil, tümüyle Hıristiyan dininin amansız düşmanları olarak ilan etti.

"Qui Pluribus" başlıklı ilk bildirgesinde masonları şöyle betimliyordu:

"Ağızlarını, sadece Tanrı'ya küfür etmek için açarlar. Her türlü reklâm yolunu açıkça kullanarak, dinimizin kutsal öğretisinin insan uydurması olduğunu, Katolik Kilisesi'nin doktrinlerinin toplumun yararına aykırı düştüğünü ileri sürmektedirler. Daha da ileri giderek İsa ile Tanrı'nın varlığını bile inkâr etmektedirler. Bilgisiz halkı daha kolay büyüleyebilmek amacıyla, gerçek mutluluk bilgisine yalnızca kendilerinin sahip olduklarını söylemektedirler."

"Multiplices Inter" başlığını taşıyan ikinci bildirgesinde ise kendisinden önce gelmiş geçmiş papaların Masonluğu ve gizli örgütleri aforoz eden buyruklarının hükümdarlarca dikkate alınmadığından yakınıyordu. Avrupa'yı ateşle kaplayan savaşları, ihtilâlleri ve Kilise'nin başına gelenleri bu nedene bağlıyordu.

13. Leo - "Humanum Genus"

1884 yılında Papa 13. Leo tarafından bu aforoz, tümü arasında özel bir yer tutar.

Bu bildirgesiyle Papa, yalnızca Masonluğu ve gizli örgütleri hedef almakla kalmamış, o çağın birçok akımını da kötülemişti. Ancak bunu, kendinden önceki papalar gibi gelişigüzel bir tarzda, sırf söylentilere dayanarak değil, bu kurumu enine boyuna inceledikten sonra yapmıştı. Bu açıdan bakıldığında, Papa'nın göstermiş olduğu çaba kutlanmaya değer. Bu bildirge, önceki papaların aforozlarından çok daha etkili oldu. Antimasonik girişimlerde bulunacaklar için pek değerli bir kaynak niteliği kazandı.

Masonluk ile ilgili pasajlarından bazıları şöyleydi:

"Zamanımızda Özgür Mason adlı çok yaygın ve güçlü bir örgüte sahip bir topluluğun kışkırtmaları ve yardımıyla, karanlık güçlere tapanlar olağanüstü bir çabayla birleşmiş bulunuyor. Bunlar, artık niyetlerini gizleme gereğini bile duymaksızın, Tanrı'nın Yüce Varlığı ile savaşıma girişmektedir."

"Hareketlerinin, ilkelerinin, yasalarının, törenlerinin açığa çıkmasıyla, Mason mezhebinin temel amacı aydınlatılmıştır. Bu bilgilere, kendi üyelerinin tanıklığı da eklenmiştir. Bu olayların karşısında Apostolik Taht'ın* mason derneğini, yalnızca Hıristiyanlığa karşı değil, devlete karşı bir mezhep olarak açıkça ilan etmesi ve bu mezhebe karşı en ağır cezaları uygulaması kadar doğal bir şey olamaz."

"Masonların istekleri ve tüm çabaları aynı amaca yönelmektedir: Hıristiyanlığın gereği olan her türlü sosyal ve dinsel bağlantıyı tümüyle yıkmak ve yerine, ilkelerini Naturalizmden alan, kendi düşünülerine göre şekillendirilmiş yeni kurallar oturtmak... Naturalistlerin ilkilkesi, insan aklının her şeyin üstünde olduğudur. Tanrı'nın herhangi bir vahiy kaynağı olduğunu yadsımaktadırlar."

---

* Apostolik Taht: Katolik mezhebinin zorunlu ve değiştirilemez, egemen dogmaları.

"Onlar için, mantığın kabul edebileceğinin dışında dinsel dogma, gerçek ya da sözüne güvenilebilir vaiz yoktur. Katolik Kilisesi'nin on birinci yükümlülüğü, Tanrı'nın vahyi olan emanetleri tüm saflıklarıyla korumak, insanların kurtuluşu için bu emanetlerin öğrenilip uygulanmasını yaymak olduğundan, masonların en büyük saldırılarında Kutsal Kilise'ye karşı olmaktadır."

"Masonlar, uygar toplumda Kilise'nin görkem ve otoritesini sıfıra indirmeye çalışarak, din ile devleti ayırmaya, Kilise'nin örgüt ve düsturlarının dışında bir devlet kurmaya uğraşmaktadır."

"Birbirlerinden çok farklı dinlere bağlı olan kişilere mabetlerini açmakla, dinsel inancın önemsiz kavramlar mertebesine indirilmesine ve her çeşit dini birbirine eş değer olarak göstermeye çalışmaktadırlar."

Papanın bu deyişi üzerine siz ne dersiniz?

Kuşkusuz sizin düşünceniz çok daha önemli ve değerlidir ama antimasonik olmayacağına göre gelin biz Papa 13. Leo'nun sözleriyle devam edelim.

"Masonluk, Tanrı inancını zorunlu tutar gibi görünmesine karşın, bu inanç tüm üyeleri için sağlam ve sarsılmaz bir gerçek gibi kabul edilmemektedir. Tanrı sorununun kendi bünyelerinde anlaşmazlıklara yol açtığını gizlememektedirler. Tanrı'nın varlığını kabul edenler, yadsıyanlar, Panteistler gibi yanlış bir yol tutmuş olanlar, hep birlikte derneklerine kabul edilir."

"Masonlar, güzel sanatlara Gerçekçiliği getirmekle, Gelecek Dünya'ya olan umudu yok etmekte, mutluluğu sonsuz olmayan şeylere bağlamaktadırlar."

«Haydaaa!» mı dediniz?

Öyle demek için mason olmak gerekmez. Papa 20. yüzyılda yaşamış olsaydı sonraki sanat akımları üzerine kim bilir neler derdi!

Bir de sonraki papalar 13 Leo'nun bu deyişi üzerine ne dedi acaba?

Hiçbir şey demiş oldukları yok. Bir papa bir diğerinin sözünü eleştirmez ki!

■ ■ ■

13. Leo'nun deyişlerine devam edelim.

"Masonlara göre, hukuk bakımından tüm insanlar eşittir. Eşit olduklarından, birinin diğerine hükmetmesi doğru değildir. Kendilerinden gelmeyen bir otoriteye bağlanmalarını sağlamaya kimsenin yetkisi yoktur. Tüm güç, özgür halkın elindedir. İktidarda bulunanlar, halkın isteğiyle bu mevkidedir. Halkın görüşü değişirse devlet başkanlarının hakları, -kendileri istemese bile- ellerinden alınmalıdır. Ayrıca, dinler arasında ayırım yapılmayacağına ve tüm dinler eş değer sayılacağına göre, devlet dinsiz olmalıdır."

Şimdi yine haydaaa demeyin.

Elbette Katolik Kilisesi hatta diğer mezheplerin hatta diğer göksel dinlerin ileri gelenleri devletin teokratik olmasını ister.

Nitekim Papa 13. Leo kökünü dinden alan bir devlet sistemini savunuyor, tüm inanç sahibi insanları Masonluk ile savaşıma çağırıyordu. İşçilerin mason derneklerine katılmalarını önlemek için Kilise'nin otoritesi altında olmak üzere **"işçi sendikaları"** kurulmasını öneriyordu.

İşçi sendikaları… İşte bu güzel…

Ancak Kilise'ye bağlı olacak; Ortaçağ'daki manastırlar gibi.

Gülmeyin… Katolik Kilisesi'nden söz ediyoruz. Yadırganacak bir şey yok.

■ ■ ■

Her şeye karşın şunu da teslim etmek gerekir:

Papa 13. Leo'nun bildirgesinde Masonluğun amaç ve ilkeleri önceki papalara oranla gerçeğe çok daha uygun bir biçimde yansıtılmıştı. Bunun nedeni artık Masonluğun ne olduğunun ve ne olmadığının geçmişe oranla çok daha iyi bilinmesiydi. Ancak tüm gerçeklerin ön yargılı bir yaklaşımla yorumlanması sürmekteydi.

Konuya Papa'nın gözüyle bakarsak, bunu da doğal karşılamak gerekir; ne kadar antimasonik olursa olsun!

Aforozların Sonu

Katolik Kilisesi, Ortaçağdaki gücünü yeniden elde edebilmek için dört yüzyıl boyunca didindi durdu. 20. yüzyılda ekonomik, sosyal ve bilimsel alanlardaki gelişmelerin durdurulamazlığını, monarşik ve oligarşik yönetimlerin ortadan kalkmasını (kalan krallıkların da ancak bir geleneksel simgeye dönüşmesini), halkların özgür demokratik rejimlere sahip çıkmalarının engellenemezliğini, din ile devlet yönetiminin birbirinden ayrılması zorunluluğunu ister istemez benimsemeye yöneldi.

Ülkelerin yeğledikleri politik rejim ve yönetim tarzlarına karışmamayı, başka din ve inanç sistemlerine bağnazlıkla yüklenmektense onlarla ilgilenmemeyi yeğledi.

İnsan hak ve özgürlüklerini kabullendi. Birbiri ardınca çöküntüye uğrayan dogmalarını bilimsel bulguların doğrultusunda yorumlamaya bile girişti. Din adamları, bilim adamları ve toplum bilimcilerin katıldığı bir yüksek kuruloluşturdu. Geçmişteki kıyımlardan ötürü özür diledi; Darwin'in "Evrim Kuramı"nın Katolikliğe aykırı olmadığını bile söyledi.

Bundan böyle papalar Masonluğun peşini bıraktı hatta Masonluğa girmek isteyen Katolik rahiplerin önündeki engeli de kaldırdılar ama günümüze dek aforozu korumayı sürdürdüler. (2018)

Bütün bunlar bilgi edinilmesi bakımından yararlı sayılabilir. Fakat yazar bu konuyu ne kadar da uzatmış, ayrıntılara girmiş. Dolayısıyla kitabın bu bölümü biraz sıkıcı hale gelmiş. Eğer hepsini baştan sona, hiç atlamadan okuduysanız sabrınızı kutlamak gerekir.

ANTİMASONİK PARTİ

Masonluğa karşıt girişimlere tarih boyunca şöyle bir bakılacak olursa, bunların arasında en ilginç olanının Amerika Birleşik Devletleri'nde salt Masonluk ile savaşmak üzere bir politik parti kurulması olduğunu söylemek yanlış sayılmasa gerektir.

1827 yılında **William Morgan** adlı bir mason. İngiliz Masonluğu Sitemi'ndeki "royal arch" derecesine geçmek istemiş ama her nedense dileği geri çevrilmişti. Buna çok içerlemiş, David Miller adlı bir gazeteciye Masonluk üzerine birtakım bilgiler vererek gazetesinde antimasonik nitelikli yazılar yayımlamasını sağlamıştı. Bu kadarla da kalmamış, masonların tüm çirkefliklerini (!) ortaya seren bir kitap yayımlanacağını duyurmuştu.

Bilinmeyen bir nedenle Miller'in matbaası yandı. William Morgan ise ortalıktan yok oldu. Miller, matbaasını masonların yaktırdığını, William Morgan'ı da öldürttüklerini ileri sürdü. Fakat hiçbir şey kanıtlayamadı.

■ ■ ■

Bu sıralarda, politikada ön plâna çıkma emelinde olan **Thurlow Weed** adlı bir politikacı, bu olayı kullanarak New York'ta oldukça geniş çaplı bir antimasonik etkinlik başlattı.

Okyanus kıyılarına vurmuş, tanınmayacak ölçüde çürümüş bir erkek cesedinin William Morgan'ın olduğunu ileri sürerek, görkemli bir cenaze töreni düzenledi; masonlara lânetler yağdırıldı.

Bundan sonra, kendi çıkardığı ve o sıralarda New York'ta hayli tutulan bir haftalık dergiyi hemen tümüyle antimasonik etkinliklerine ayırdı.

Yerel seçimlerden beklenmedik bir başarı elde ederek çıktı. Buna güvenerek "Antimasonik Parti" adını taşımak üzere yeni bir politik parti kurdu.

Bundan sonraki beş yıl içinde bu politik partinin yaptığı tek iş New York'ta kimi ileri gelen masonlar hakkında birtakım olur olmaz iddialar ileri sürerek onları sorguya çektirmek, bu arada antimasonik yayınları da desteklemek oldu.

Bu iddiaların hiçbirinin aslı astarı çıkmadı. Bunun üzerine Antimasonik Parti kamuoyunun güvenini yitirdi. Masonluk ile savaşmaktan başka hiç bir amacı, hiçbir sosyal ya da ekonomik görüşü, doğru dürüst bir çalışma programı olmayan bu parti, sonraki seçimlerde hezimete uğradı ve ortadan kalktı.

Bundan böyle Masonluğa karşıt girişimlerde bulunanlar, Antimasonik Parti'nin bu serüveninden hiç söz etmemeyi yeğledi.

Tarih boyunca birçok ülkede birçok politik parti Masonluğun yasaklanmasını istemiş ve bu doğrultuda etkinliklerde bulunmuştur. Ancak Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bu olay gelmiş ve geçmiş tek garip örnektir. [Bu konuda biraz daha bilgi için şu adrese bakabilirsiniz: https://www.academia.edu/124493219/ (Basılı kitapta verilmiş olan öneri, kolaylık sağlamak amacıyla değiştirildi.)]

ANTİMASONİK YAYINLAR

Masonlukla bağlantılı bilginizi artırmak, kültürünüzü genişletmek için piyasada bu konuda kitap ararsınız. Günümüzde belki kitap aramazsınız da internette araştırma yaparsınız. Hangisi olursa olsun, şuna hiç dikkat ettiniz mi: Objektif bilgi veren yayınlardan çok antimasonik olanlara rastlarsınız. Bu sadece Türkiye'ye özgü değil; birçok Batı ülkesinde de böyle.

18. ve 19. yüzyıllarda Masonluğa karşı olan birçok kişi, antimasonik girişimlerini yayın yaparak yürüttü. Hele Büyük Fransız Devrimi'nden sonra masonların her yerde krallıkları yıkmak için gizli örgütler kurduğu ve ihtilâl hazırlığında bulunduğu söylenceleri aldı yürüdü. Bunlar gerek gazete ve dergi gibi süreksiz gerekse kitap gibi kalıcı yayınlara yansıdı. Ancak Masonluğa karşıt yayınların 20. yüzyılın ilk yarısında çok daha yoğunlaştığı, bu yüzyılın sonlarına doğru giderek azaldığı söylenebilir; internet hariç…

Burada bunların hepsini anlatma olanağımız yok. Bunun için belki sadece bu konu üzerinde geniş bir araştırma yapıp, başlı başına bir kitap yazmak gerekir. Nitekim Masonluğa karşıt olan yayınların dışında böyle kitaplar yazılmıştır da. Örneğin Nejat Gülen'in "***Dünyada ve Türkiye'de Mason Aleyhtarlığı"*** adlı bir kitabı var.

Bu aşamada yazarın da belirtmiş olduğu üzere bu kitabı piyasada, sahaflarda bile bulmak zor. İnternette pek ender olarak değinildiği görülüyor.

"Léo Taxil" Olayı

Masonluğun genel tarihinde en çok yankı uyandırmış olan antimasonik yayın, Léo Taxil takma adını kullanan Gabriel Antoine Jogand-Pages adlı bir kişinin kaleme almış olduğu ***"Les Frères Trois Points"*** *(Üç Nokta Kardeşleri)* adlı kitaptı. Bu kişi hep yazılarında kullanmış olduğu takma adıyla tanınmıştır.

Bilindiği kadarıyla Léo Taxil, 1881 yılında Masonluğa girmiş ama bir süre sonra tutum ve davranışlarındaki uyumsuzluklar nedeniyle çıkarılmıştı. Masonluktan öç alma duygularıyla dolup taşıyordu. (Hani antimasonik girişimlerin nedenleri arasında "kin tutma" olgusuna değinmiştik ya… İşte tipik bir örneği.) 1885 yılında Masonluğa karşıt girişimlerine başlamıştı. Önceleri çeşitli gazete ve dergilerde Masonluğu kötüleyen makaleler yazmıştı. 1886 yılında da yukarıda adını verdiğimiz kitabı yayımladı. Masonluğu olduğundan bambaşka bir nitelikte gösteriyor, masonları olmadık iddialar ileri sürerek suçluyordu.

Burada hayli bilgi var ama şu kaynağa da bakılabilir: https://www.academia.edu/124740682/

Hayli sürükleyici bir dil kullanarak çoğu kimsenin kolayca "gerçek" olduğuna inanabileceği akıl almaz masallar uydurmuştu.

Bu kitap o tarihlerde piyasada öylesine tuttu ki birçok dile hatta Osmanlıcaya bile çevrilerek yayımlandı.

Katolik Kilisesi bu fırsatı kaçırır mı!… Hemen Léo Taxil'i olanca gücüyle ve tüm olanaklarıyla desteklediğini, açığa vurulmuş olan bu rezillikleri herkesin bilmesi gerektiğini, bir tek bunların bile Masonluğun ortadan kaldırılması için yeterli olduğunu ilan etti. Antimasonik eğilim besleyen diğer birçok kurum da buna katıldı. Yayımladıkları kitap ve bültenlerde, masonları ***"Şeytan'a tapan ve hizmet eden satılmış tutsaklar"*** diye niteleyip, Léo Taxil'in anlattıklarını da savlarının açık kanıtı olarak gösterdiler.

Léo Taxil 1895 yılında bir kitap daha yayımladı. ***"Le Diable et la Révolution"*** *(Şeytan ve İhtilâl)* adlı bu kitabıyla da kardeşlerimizi bir kez daha yerden yere vurdu. Böylece Katolik Kilisesi'nin iyiden iyiye güvenini kazandı. 1897 yılında Kilise'nin desteğiyle Paris'te büyük bir "antimasonik kongre" düzenlendi. Bu kongreye dünyanın her yanından basın ve yayın organları çağırıldı. Masonluğun tüm kirli çamaşırları ortaya serilecek, masonlar dünya kamuoyuna rezil edilecekti. [Sağda görülen ise ***"Les Mystéres de la Franc-Maçonnerie"*** (Masonluğun Sırları) adlı bir diğer kitabının kapak resmi.]

Şu işe bakın ki aslında Léo Taxil, gençliğinde eğitim görmüş olduğu bir Cizvit okulunda çekmiş olduğu eziyet nedeniyle Katolik Kilisesi'ne içten içe diş bilermiş. Kongrenin toplandığı salona girdiğinde âdeta üstün işler başarmış bir kahraman gibi karşılanmıştı. Yaptığı konuşmada ise, tüm yazdıklarını uydurmuş olduğunu, herkesi nasıl da kandırdığını, Masonluğu kamuoyunun gözünde küçük düşürerek yıpratmayı nasıl becerdiğini büyük bir gururla anlattı. Bu kadarla kalmayarak, başta Katolik Kilisesi olmak üzere kendisine inanmış olanları açıkça alaya aldı.

«Rezaletin dik âlâsı!» mı dediniz? Evet öyle…

Bu olay, antimasonik cephe için büyük bir fiyaskoydu. Léo Taxil'e inanarak güvenmiş birçok saygın kurum, açıkça yalancılık eder duruma düşmüştü. Özellikle Avrupa'da o zamana kadar piyasaya çıkmış olan çeşitli antimasonik yayınlarda yer almış savlar kuşkuyla karşılanır oldu. Bu yüzden bir süre için bu gibi yayınların ardı arkası kesildi.

Böylece Léo Taxil, gerek Masonluktan gerekse Katolik Kilisesi'nden öcünü almış oldu. O sıralarda Masonluğun gerçeğinin ne olduğunun anlaşılabilmesine katkısının olduğunu söyleyenler de vardır.

Léo Taxil'in şarlatanlığı unutuldu gitti. Adı yalnızca masonik ansiklopedilerde yer aldı. Fakat yazmış olduğu kitaplar kaldı. 20. yüzyılda birçok antimasonik yazar onun yazdıklarını sanki bunlar birer gerçekmiş gibi yineleyip durdu; kitaplarının kapsamında Masonluğa karşıt her ne varsa kullandılar. Hatta bu kitapları kaynakçaları arasında göstermekten bile çekinmediler.

Antisemitizm'in Masonluğa Yansıtılması

Başlığa bir diyecek yok. Fakat burada bir eksik var. İzleyen anlatımdan önce "antisemitizm" kavramının bir tanımı verilmeliydi.

Bu eksiği kısaca giderelim:

Semitizm: Hz. Musa'nın getirmiş olduğu dinin kurallarına uygun bir toplum oluşturma, bunun için Yahudiler arasında birlik ve bütünlük sağlama ülküsü. (20. yüzyıl başından bu yana bunun politik yönüne Siyonizm deniyor.)

Antisemitizm: Yahudi sevmezlik; Yahudi düşmanlığı.

Masonluğa karşıt yayınların 20. yüzyıl başlarında yeniden alevlenmesinin nedenlerinden biri, öteden beri Yahudilere karşı aşırı ölçüde ön yargılı olanların, bir diğer deyişle Antisemitistlerin yaklaşımlarından ileri gelmiştir.

19. yüzyılın sonlarında Yahudiler, "Kutsal Topraklar"da bir bağımsız devlet kurabilmek için yaygın propagandaları da içeren etkinliklere girişmişti. Bu amaçla o dönemde gerek bireysel gerekse kurumsal özgürlüklerin en geniş olduğu Avrupa ülkesi durumundaki Fransa'da **"Alliance Israilité Universel"** (Evrensel İsrail Birliği) adı altında bir örgüt kurdular. (Buna bir başka nedenle 11. bölümde değinmiştik.) Yaptıkları çalışmalar sırasında, Masonluğu da kendi ülkülerine âlet etmekten geri kalmadılar. Hatta Masonluğun Yahudi toplumuna hizmet etmek için, bu ulusun yüzyıllarca önce yitirmiş olduğu haklarını yeniden elde etmesini sağlayabilmek amacıyla kurulmuş olduğunu bile ileri sürdüler.

Bu propagandaya etkin olarak katılan Yahudiler arasında mason localarının ve örgütlerinin ileri gelenleri de vardı. Bu kişilerin yazıları ve yapmış oldukları konuşmalar, masonik dergilerde de yer aldı. (O tarihlerde Fransa'da yayımlanan masonik dergilerin sorumlusu durumunda olanların gözden kaçırmış ya da belki umursamamış oldukları bu hata, daha sonra Türkiyedekiler dahil olmak üzere birçok antimasonik yayında *"Masonluğun Siyonizme hizmet ettiği"* nin bir kanıtı olarak kullanıldı.)

Kimi Yahudi düşmanları, bu propagandalara kanarak Masonluğa da düşman kesildi. Masonluğa zaten düşman olanlar ise özellikle Yahudi toplumunun ön yargılarla pek sevilmediği çevrelerde Masonluk ile Yahudiliğin özdeşliğini ileri sürerek antimasonik etkinliklerini bu yönde de geliştirdi.

■ ■ ■

Bu tür antimasonik yayınlar arasında en ünlüsü, **Schwarz Bostunitsch** adlı bir yazarın ilk basımı 1928 yılında yapılmış olan ***"Masonluğun Kökleri, Sırları ve Etkileri"*** adlı kitabıdır.

Bu kitabında Bostunitsch, 33 basamaklı bir piramit tasarımı yapmıştı. Piramidin doruğuna "İsrail Birliği"ni yerleştirmiş, altına Masonluğu oturtmuş, eteklerine diğer bazı çağdaş dernek ve kurumları serpiştirmişti.*

---

* Bu piramitten esinlenilerek oluşturulmuş bir şemayı ***"Türkiye'de Masonluğa Karşıt Girişimler"*** başlığı altındaki 18. bölümün kapsamında görebilirsiniz.

Bostunitsch'in bundan sonraki yıllarda yayımlanmış birkaç kitabı daha vardır. Bu kitaplar, Masonluğa karşı antisemitist savı tutan başka yazarlar için değerli birer kaynak niteliğini taşımıştır.

Bu bağlamdaki savlar aşağı yukarı birbirinin aynıdır. Masonluğun, aslında o amaçla kurulmuş olmasa bile Yahudiliğe hizmet ettiği, birçok masonun farkında bile olmadan buna uyduluk ederek Yahudileştiği (!) ileri sürülmüştür.

Boş hatta saçma sapan iddialar ama harici dünyada inananları inanmayanlardan daha çok!

İngiltere'deki Bazı Yayınlar

20. yüzyılda hayli tutulmuş ve birçok dile çevrilmiş antimasonik kitaplar arasında Walton Hannah adlı bir papazın kaleme almış olduğu ve 1952 yılında ilk baskısı yapılmış ***"Darkness Visible"*** *(Görünen Karanlık)* adlı kitaba mutlaka değinmemiz gerekir.

Başlığına bakar bakmaz bu kitabın Masonluğa karşı yaklaşımının nasıl olduğu anlaşılır. Bildiğimiz kadarıyla bu kitap, tüm antimasonik yayınlar arasında tarih boyunca "karşıta karşıt" bir kitapla yanıtlanmış tek örnektir.

Buna yanıt niteliğinde olup ***"Light Invisible"*** *(Görünmeyen Aydınlık)* başlığını taşıyan kitap ise, ne yazık ki Masonluğa yöneltilen suçlamaların çürütülmesi bakımından yeterince etkili olamamıştır. Bunun yapılabilmesi için Masonlukta geleneksel olarak "giz" (sır) olarak nitelenen ve ezoterik çerçeve içinde kalması uygun olan hemen her şeyin açıklanması gerekir. İngiliz masonlar böyle bir açıklamayı göze alamamıştır. Zaten bir yazar göze alsa bile İngiltere Birleşik Büyük Locası bunun yayınlanmasına izin vermez.

■ ■ ■

Sadece İngiltere'de değil, neredeyse tüm Avrupa'da yankı uyandırmış bir çağdaş antimasonik kitap daha var.

Birçok dile çevrilmiş olan bu kitap **Stephen Knight** adlı bir araştırmacı gazeteci tarafından hazırlanıp yazılmış, ilk basımı 1984 yılında yapılmıştır. ***"The Brotherhood-The Secret World of the Freemasons"*** *(Kardeşlik Kurumu -Masonların Gizli Dünyası)* başlığını taşır. Günümüzde bile kitapçılarda bulunabilmektedir.

Pek değil… İngiltere'de kitapçılardan birçoğu özellikle bu kitabı satmaktan kaçınmış.

Yazar, kitabının ilk bölümlerinde yıllardan beri Masonluğa yöneltilmiş olur olmaz suçlamaları incelemiştir. Bunlardan çoğunun dayanaktan yoksun, yanlış olduğunu anlatmıştır.

Bu nedenle dilimize de ***"Biraderlik"*** ad altında çevrilip yayınlanmış bu kitabın yalnızca ilk bölümlerini okuyup gerisine bakmazsanız, Masonluğu savunmakta olduğunu düşünebilirsiniz.

Oysa Stephen Knight konuya akılcı bir yaklaşımla girmiş. Masonluğun herhangi bir dayanaktan yoksun, saçma sapan türden savlarla suçlanması durumunda bunlara kimsenin aldırış etmeyeceğini fakat ortada sağlam ve doğruluğu kanıtlanabilir olaylar varsa asıl bunların önemli olduğunu, konuyu ön yargılarla değil objektif bir tutumla inceleyip değerlendirmek gerektiğini göz önünde tutmuş.

Stephen Knight böylece "bir kurum" olarak Masonluğu akladıktan sonra, kimi masonların masonik ilkelerle hiç bağdaşmayan tutum ve girişimleri üzerine çeşitli örnekler ortaya sermiş. Kimilerinin yasalara aykırı davranışlarını, işlemiş oldukları suçları anlatmış.

Tüm anlattıklarını incelediğinizde tüyleriniz diken diken olabilir.

Nitekim bu bağlamda en büyük rahatsızlığı duyan İngiltere hükümeti oldu.

Çünkü kitapta suç işlemiş masonların polis örgütü ve yargı organları üzerinde nasıl etkili oldukları ayrıntılarıyla anlatılmıştı. Birtakım suçların nasıl örtbas edildiği, polis olan kimi masonların İngiltere'deki bazı ünlü soygunları nasıl düzenlediği, resmî dairelerde kurdukları adam kayırma ve çıkar gözetme sisteminin ayrıntıları, uluslararası politika alanında ne gibi dolaplar çevrildiği, İtalya'da patlak vermiş ve büyük sansasyon yaratmış **"P2 Locası Skandalı"**nın Sovyet ve İngiliz bağlantıları, 20. yüzyıl başında dünya çapında büyük yankı yaratmış olan ***"Jack the Ripper"*** *(Karın Deşen Jack)* olayında masonların rolü uzun uzun açıklanmıştı.

İşin ilginç yanı, Stephen Knight'ın kitabında anlattıklarının birçoğunda gerçek payının bulunmasıdır. Birçok ülkede, -özellikle İngiltere'de- Fransa, İtalya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde zaman zaman birçok masonun kendilerine bireysel çıkar sağlamak, daha üstün bir mevki edinmek ya da bulundukları mevkileri korumak, tutkularını doyuma ulaştırmak gibi emeller uğruna bir masona hiç de yakışmayacak işler yaptığı, böylece Masonluğun da adını kötüye çıkardıkları bilinmektedir.

■ ■ ■

Stephen Knight, kitabı çok tutunca Masonluk ile ilgili araştırmalarını sürdürdü. Çalışmalarının sonunda birçok yeni bilgi elde ettiğini, bunları ikinci kitabında yayımlayacağını duyurdu.

Fakat sözünü ettiği *"ikinci kitap"* çıkamadı.

Daha 32 yaşındayken geçirdiği bir kalp krizi (!) sonucunda öldü.

Stephen Knight, kitabında masonların hoşlarına gitmeyecek şeyleri açıklayanları nasıl ortadan kaldırdığını da sayıp dökmüştü. Dolayısıyla genç yaşta aniden ölümü üzerine onu da masonların öldürttüğü ileri sürüldü.

Aslında gerçekten kendiliğinden kalp krizi geçirmeyip öldürülmüş ve buna öyle bir süs verilmişse, bu işi masonların değil, yazmış olduklarından ötürü çok daha fazla zarara uğramış, bundan sonra yazacaklarından çekinen hatta ödü kopan birtakım karanlık güçlerin düzenlemiş olması pek olasıdır.

■ ■ ■

Bu kitabın ve ardından gelen dalgaların etkisiyle, 2000'li yılların başlarında İngiltere'de Tony Blair hükümeti döneminde bir yasa çıkarıldı. Buna göre polis ve yargı görevlileri başta olmak üzere devlet memuru olan masonlar, mason olduklarını açıklamakla zorunlu tutuldu. Kimileri açıkladı ama birçoğu devlet memurluğundan ayrılmayı yeğledi.

Benzer konu üzerinde yakın geçmişimizde de bir kararname çıkarıldı. İngiliz mason obediyansları buna şiddetle karşı çıktı ve bunun iptali için ek mahkemeye başvuracaklarını da duyurdu.

Beri yanda, masonların bireysel olarak Masonluğun ilkeleriyle bağdaşmayan tutum ve davranışları bağlamında ek bilgiler edinmek istersiniz, şu kaynakta bazı anlatımlar var: https://www.academia.edu/85875376/

Amerika'da Bir Kampanya

Şimdi yakın geçmişimizde (1990'lı yıllarda) Amerika Birleşik Devletleri'nde yürütülmüş olan geniş çaplı bir antimasonik kampanyadan söz edelim.

Bu tarih artık "yakın geçmiş" olarak kalmadı ya, neyse…

Bu kampanyanın hayli bilgili ve bilinçli bir yöntemle yürütüldüğünü öncelikle belirtmek gerekir. Kapsamında ön yargılı yorumlarla gerçeklerin saptırıldığı görülmüştür ama hiçbir yalana, hiçbir uydurmacaya, hiçbir saçmalığa hatta kanıtlanamayacak hiçbir varsayıma yer verilmemiştir. Anlatılacak olanların çürütülmesi olanağının daha baştan önlenmesi öngörülmüş, bunun için de uzun ve yorucu bir hazırlık döneminden geçilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki masonik sistemler, kurumlar, ritüeller, belli başlı masonik bilgi kaynakları, titiz bir grup çalışmasıyla incelenmiştir. (Bu kitabın yazarı, bu kampanyayı 1995 yılında yerinde günlerce doğrudan izleme fırsatı bulmuştu.)

Bu hazırlıklar sırasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki büyük localardan Masonluk hakkında doğru ve güvenilir bilgiler edinmek için hangi kaynaklardan yararlanmanın uygun olacağı sorulmuş, bunların yarısından yanıt alınmış ve belirtilen kaynaklar kullanılmıştır.

Böylece kampanyayı yürütenler masonların büyük çoğunluğuyla "salt masonik" konular üzerinde ve üst düzeyde tartışmaya girişilebilecek bir mertebede bilgi sahibi olmuştur.

Yapılan bu araştırma ve incelemelerin tek noksanlığı, sadece Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Masonluğu, üstelik sadece beyazların kurumlarını kapsamasıdır.

Kampanyada çağımızın en etkili iletişim araçlarından biri olan televizyonun kullanımı öncelik taşımıştır. İsteyenlerin satın alabileceği kitaplar, broşürler ve video kasetler hazırlanmıştır. (O tarihlerde henüz günümüzdeki gelişmiş elektronik olanaklar yoktu.) Bunların yanı sıra, basın organlarından da yararlanılmıştır; fakat bu yararlanma yapılan çalışmaların reklâmı ve televizyon yayınlarının izlenmesini teşvik etmek için yapılmıştır. Periyodik olarak değil ama günü aylarca önceden belirlenmiş olmak üzere çeşitli yerlerde açık oturumlar da düzenlenmiş, halkın bunlara katılması için isteklendirici etkinliklerde bulunulmuştur.

Kampanyanın Amacı:

Bu kampanyanın iki belirgin hedefi vardı:

1. Mason olmak isteyecek kimseleri (özellikle Hıristiyanları) bu istemlerinden olabildiğince caydırabilmek;
2. Masonları (özellikle dinsel inançlarına sıkıca bağlı olanları) Masonluktan soğutmak ve böylece Masonluğun zayıflamasını sağlamak hatta masonları Masonluk ile içten bir savaşıma girişmeye bile yöneltmek.

Bu iki hedefin bir yan ürünü de Masonluğu halkın gözünde küçük düşürmek olarak ortaya çıkmaktaydı.

Ancak bu yapılırken, masonların bireysel olarak suçlanıp kötülenmelerinden özenle sakınılmıştı. Çünkü kampanyanın hedefi masonlar değil, masonik kurum ve örgütler de değil, doğrudan "Masonluk"tu.

Masonların, böyle bir kuruma girmiş olmaları bir yanılgı olarak niteleniyordu.

Bu bakımdan ortaya konmakta olan temel iddia şöyleydi:

> ***"Masonluk, öteden beri bir din olmadığını ileri sürmektedir ama aslında başlı başına bir dindir. Masonluğa girenler, din değiştirmekte olduklarını bilmelidir. Masonluk Hıristiyanlık ile uyumlu gibi düzenlenmiştir ama aslında Hıristiyanlığa aykırıdır."***

Kampanyanın amacı ise şöyle belirtilmekteydi:

> ***"Halka, Hıristiyanlığın tek doğru yol olduğunu göstermek, böylelikle herkesin Hıristiyanlığı benimsemesini ve bu benimseyişini başkalarıyla da paylaşmasını sağlamak."***

Dolayısıyla bu kampanya sadece bir antimasonik nitelik taşımakla kalmıyordu. Genelde Hıristiyanlığı yücelten, Hıristiyan olsa da dinsel bağlanışları zayıf sayılabilecek kimselerin inançlarını güçlendirip sağlamlaştırmaya çalışan, Hıristiyan olmayanları da İsa'ya inanmaları için isteklendirici propagandalar yapan bir uygulamaydı.

Antimasonik eylem de bu çalışma çerçevesinde önemli bir yer tutmaktaydı.

Nitekim bu kampanyanın önderi **John Ankerberg**, kendi adıyla anılmakta olan dinsel amaçlı bir tür vakıf kurmuştu.

Bu örgüt, Amerika Birleşik Devletleri'nin ileri gelen dinsel kurumlarınca her bakımdan destekleniyordu.

Yapılmakta olan televizyon programları dinsel nitelikli yayınları denetleme yetkisini elinde tutan bir kurum tarafından onaylanmıştı.

Dolayısıyla yürütülmekte olan kampanyanın herhangi bir yasal noksanlığı da yoktu.

«Bu kampanya aslında Hıristiyanlığın yüceltilmesini amaçlamaktaysa, neden Masonluğa böylesine çok yükleniyordu?» diye sorabilirsiniz.

Bu sorunun yanıtını biz vermeyelim. Kampanyadan alalım:

> ***"Hıristiyanlar dahil olmak üzere çoğu kimse Masonluğun gerçek kapsamı üzerinde pek az şey biliyor. Masonluğun ne denli Antihıristiyan olduğunun farkında bile değiller. Bu bilgi yetersizliği Masonluğun Hıristiyan Kilisesi'ne sokulup yerleşmesine hatta Kilise'nin üzerinde etkili olmasına yol açıyor. Çünkü Kilise'nin ileri gelenleri de Masonluğun gerçeklerini bilmiyor ve yalnızca kendilerine anlatılanların doğru olduğunu sanıyor. Bunu engellemek için de Masonluğun gerçeklerini açıkça ortaya sermek gerekiyor."***

Hıristiyanlığın propagandasına yönelik bu yaklaşım kampanyanın sürekliliğini, ilgi ve destek görmesini sağladı. Kampanya salt antimasonik bir nitelik taşısaydı, Amerikalı kardeşler bu programın sürekli bir şekilde yürütülmesine engel olmakta güçlük çekmezdi. Kampanyayı yürütenler bunu da biliyordu; üstelik açıkça söylemekten de çekinmiyorlardı.

Bu kampanyanın kapsamında yayımlanmış olan tüm televizyon programlarının video kasetleri, kurumun yayımlamış olduğu kitap ve broşürleri elde etmeyi düşünenlerin önce bir katalog istemeleri, sonra seçtikleri ürünleri katalogla birlikte gönderilen form üzerinde işaretleyip tüm siparişlerinin karşılığı olan toplam ***"hediye"*** (!) tutarını hesaplamaları, forma kredi kartı numarasını yazmaları yeterliydi.

Kampanyayı değerli ve yararlı bularak düzenli bir katkıda bulunmak isteyenler ise***"30/30 Club"*** adı verilmiş olan bir organizasyona ayda 30 dolar (yapılan reklâma göre günde sadece 1 dolar) bağışta bulunarak abone olabilmekteydi. Böylece ***"inancı savunma"*** (!) yolunda sağladıkları bu destek karşılığında, ayrıca "hediye" vermeleri gerekmeden kampanyanın bundan sonra çıkacak tüm yeni kitap ve kasetleri adreslerine gönderiliyordu.

Bu işler tümüyle düzgündü. Hiçbir dalavere, yalan dolan yoktu.

Televizyon Programları:

John Ankerberg, televizyon programlarının çoğunu doğrudan kendisi sunuyordu. Güven sağlayıcı bir dille ve son derece ilgi çekici bir tonda konuşma yapan, orta yaşlı, yakışıklı, güler yüzlü bir adamdı... Bu da programa gösterilen ilgiyi hayli artırıyordu.

Şu çehreye bakar mısınız:

Üst üste yapılan programlarda sonuç olarak aşağı yukarı aynı şeyler söylenmekte olsa da her birine bir değişik ayrıntı getirildiği ve sunuş tarzında değişiklikler yapıldığı için, programlardan birini ilginç bulan bir kimse bir sonrakini de izlemek istiyordu. Hafta içinde bir programı kaçıran, aynısını bir diğer gün izleyebiliyordu.

Programın antimasonik bölümünde Ankerberg, önce bilgi vermek bakımından bir mason locasının nasıl çalıştığını özetliyor, sonra ritüelik ayrıntılara girerek yorumsal değerlendirmelerle açıklamalar yapıyordu. Sadece bireysel görüşlerini aktarmakla kalmıyor; büyük localar tarafından önerilmiş olan kitaplarda birer "masonik otorite" oldukları kabul edilmiş ünlü masonların görüş ve yorumlarını öncelikli tutuyordu.

Böylece anlattıklarını kendisinin değil, masonların söylediği izlenimini veriyordu.

Dahası, ekrana çıkarttığı masonları konuşturuyor, önceden seçilmiş ayrıntılar üzerinde onların da görüşlerini alıyordu.

Kimseyi polemiğe sürüklemiyordu. Sonunda hepsini birleştirip kendi dinsel yaklaşımıyla akıl ve dinsel mantığa uygun ama işte bu kez demagojik bir yöntemle kendi yorum ve değerlendirmelerine geçiyordu.

Bu programlarda şu üç konu öncelikliydi:

1. ***Masonluk Hıristiyanlık ile çelişkilidir hatta Hıristiyan dininin gerektirdiği inanç ilkelerine aykırıdır.***
2. ***Masonluk Hıristiyanlık ile çelişkili olmakla kalmamaktadır; niteliği ve içeriği bakımından kendine özgü bir dindir.***
3. ***Masonlukta gerekli görülen yeminler, bu yeminleri veren Hıristiyanları kendi dinlerinden dönmüş, Hıristiyanlığa ihanet etmiş ve bir başka dinin inançlısı durumuna sokmuş olmaktadır.***

■ ■ ■

Amerika Birleşik Devletleri, anayasası uyarınca bireylerin hak ve özgürlüklerini koruyan, yazılı olmasa da temelde lâikliği benimsemiş, üstelik uluslararası politikasında bu bakımdan tüm dünyaya örnek olduğunu ileri süren bir ülke olmasaydı, bu kampanyanın sonunda *"Masonluğun yasak edilmesi ve tüm mason localarının bir an önce kapatılması gerekir."* şeklinde bir öneri beklenebilirdi.

Oysa kampanyada hiçbir yasal önlem önerisi yoktu. John Ankerberg ise öyle bir öneri getirmenin öncelikle kendi programına zarar verebileceğinin de bilincinde olsa gerek ki, mason kuruluşlarına, hele bireysel olarak masonlara yönelik hiçbir suçlamada bulunmuyordu.

Genelde Masonluğu küçük düşürücü bir yaklaşımdan kaçınmıyor ama bu yaklaşımını herhangi belirgin bir masonik kurum üzerinde somutlaştırmıyor ve kişileştirmiyordu. Büyük localara ritüellerini değiştirmelerini önermiyordu.

Masonluğun amaçlarını ve ilkelerini kendilerine göre açıklamış olan masonik yazarların görüşlerinin çağ dışı ve geçersiz kalmış olduklarının açıkça ilan edilmesini istemek gibi bir eğilimi ya da yaklaşımı da yoktu.

■ ■ ■

John Ankerberg ve ekibinin Masonluk üzerine araştırmalarında Amerika'nın sınırlarını aşıp aşmadıkları, dünyanın diğer ülkelerinde -özellikle Avrupa'daneler olup bittiğini inceleyip incelemedikleri pek belli değildi. Dünya yüzünde birbirinden farklı masonik anlayışlar bulunduğuna pek kısa olarak ve ancak bir ayrıntıda değiniliyordu. Başka türlü bir Masonluk anlayışını benimseyen büyük locaların uygulamakta oldukları ritüellerden söz edilmiyordu.

Kampanyanın bu konudaki noksanlığını pek de yadırgamamak gerekir. Çünkü mason olsun ya da olmasın, bir Amerikalı için Avrupa'daki ya da dünyanın herhangi başka bir yerindeki Masonluk hiç de ilginç bir konu değildir. Böyle bir durumda evrensel olarak Dünya Masonluğu'nu değil, özel olarak Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Masonluğu eleştirmek gerekebilir. Bu da hiçbir Amerika+lının işine gelmez ve hoşuna gitmez.

Dolayısıyla John Ankerberg programlarında, yalnızca ülkesinin yurttaşlarına sesleniyor ve salt bireylere yönelik olmak üzere şöyle önerilerde bulunuyordu:

> ***«Eğer siz henüz Masonluğa girmemişseniz, bundan sonra da bu yanılgıya düşmekten sakınmayı bilin. Çünkü hiçbir gerçek Hıristiyan "mason" olmayı istememelidir. Masonluğa giriş, bir Hıristiyan'ı dininden eder.»***
>
> ***«Eğer siz bir gerçek Hıristiyan iseniz, İsa'ya ve İncil'e gönülden bağlanarak inanıyorsanız ama bu arada yanlışlıkla Masonluğa da girmişseniz, çok geç kalmadan hatta hemen bugün üyesi olduğunuz locaya istifa mektubunuzu gönderin. Tövbe edin, günah çıkarın ve kutsal inancınıza dönün. Tanrı sizi bağışlayacaktır.»***

Masonluğa girmemiş olanlar için sorun yoktu. Fakat daha önce girmiş olanlar ne yapacak, Masonluktan nasıl ayrılacaklardı?

Bunu sizin sormanıza fırsat kalmadı çünkü John Ankerberg bunu da önceden düşünmüş olarak bir çözüm getiriyordu. Gerek Masonluktan ayrılıp tövbe edecek ve günah çıkaracak olanların bunu nasıl yapacaklarına ilişkin ayrıntılı yönergeler gerekse bir masonun locasına göndereceği istifa mektubunun örneği isteyene hemen gönderiliyordu.

■ ■ ■

Özet ve sonuç olarak John Ankerberg'in kampanyasının pek çağdaş ve hayli başarılı bir antimasonik girişim olduğu rahatça söylenebilir.

Bu kitabın 18. bölümünde Türkiye'deki antimasonik girişimleri gördüğünüzde, John Ankerberg'in kampanyasını anımsayarak «*Keşke bizim ülkemizdekiler de böyle olsa!*» diyebilirsiniz.

Çoğunluğu bakımından evet, keşke!

Gerçi Türkiye'de de buna benzer "daha aklı başında" sayılabilecek bir iki örnek var ama onlara kulak asan pek yok çünkü o tür anlatımlar yeterince etkili bir sansasyon yaratamıyor.

İnsanlar *"bilgi"* değil "magazin" peşinde…

Masonluğa karşıtlıklar genel başlığı altında seçili olarak anlatılanların en ilginci galiba şu son örnekti.

Bundan sonra bir başka örnek daha vermek herhalde hiç de ilgi çekici olmazdı. Yazar da galiba böyle düşünerek bu bölüme burada son vermiş.

Fakat keşke Türkiye'de Masonluğa karşıtlıklar da hemen bunun arkasından gelseydi. O zaman, kitabın kapsamının akışı uyarınca bir karşılaştırma yapma olanağı bulunabilirdi.

Ancak anlaşılan şu ki, yazar, antimasonik girişim ve etkinliklere değinmeden önce Masonluğun Türkiye'deki tarihçesini özetlemek istemiş.

♎ ♎ ♎